



STANDARDY OCHRONY MAŁOLETNICH
ORAZ PROCEDURY PODEJMOWANIA INTERWENCJI W PRZYPADKU
PODEJRZENIA KRZYWDZENIA LUB KRZYWDZENIA

obowiązujące w Szkole Mistrzostwa Sportowego Tychy
ul. Oświęcimska 51, 43-100 Tychy

Standardy Ochrony Małoletnich obowiązują w Szkole Mistrzostwa Sportowego Tychy
od 15 lutego 2024 r.

Zatwierdzono decyzją Rady Pedagogicznej dnia 21 lutego 2024 r.

SPIS TREŚCI

Rozdział 1

Polityka ochrony dzieci	
Podstawa prawna	4
Informacje ogólne	5
Objaśnienia podstawowych sformułowań używanych w dokumencie	6

Rozdział 2

Standardy ochrony małoletnich	8
-------------------------------	---

Rozdział 3

Zasady ochrony dzieci przed krzywdzeniem obowiązujące w Szkole Mistrzostwa Sportowego Tychy	13
1. Zasady zatrudniania pracowników w Szkole Mistrzostwa Sportowego Tychy oraz dopuszczania do kontaktu z małoletnimi innymi osobami	13
2. Zasady bezpiecznych relacji uczniów i personelu	14
3. Zasady bezpiecznych relacji między małoletnimi	19
4. Zasady korzystania z urządzeń elektronicznych z dostępem do Internetu oraz zasady ochrony małoletnich przed treściami szkodliwymi i zagrożeniami z sieci	21
5. Zasady ochrony wizerunku małoletnich	26
6. Zasady ochrony danych osobowych małoletnich	27

Rozdział 4

Zasady i procedury podejmowania interwencji w przypadku podejrzenia krzywdzenia lub krzywdzenia małoletniego

1. Podstawowe pojęcia dotyczące zjawiska przemocy	28
2. Rozpoznawanie przemocy wobec małoletniego	29
3. Zgłaszanie przemocy domowej	30
4. Wstępna ocena osoby pokrzywdzonej	31
5. Procedura <i>Niebieskie Karty</i>	32
6. Zadania pracowników Szkoły Mistrzostwa Sportowego w sytuacji podejrzenia krzywdzenia lub krzywdzenia w formie przemocy domowej	35
7. Zasady i procedury postępowania w przypadku wystąpienia zagrożenia cyfrowego	38
7.1. Podejrzenie lub zaistnienie cyberprzemocy	38
7.2. Dostęp do treści szkodliwych, niepożądanych i nielegalnych	41
7.3. Naruszenie prywatności związane z nieodpowiednim lub niezgodnym z prawem wykorzystaniem danych osobowych lub wizerunku małoletniego	43
7.4. Nawiazanie przez małoletnich niebezpiecznych relacji w Internecie	45
7.5. Seksting, prowokacyjne zachowania i aktywność seksualna podejmowane w celu osiągnięcia dochodu przez małoletniego	47
7.6. Łamanie prawa autorskiego	49
7.7. Podążanie za fakenewsami, brak umiejętności odróżniania treści prawdziwych od nieprawdziwych, szkodliwość reklam	51

Rozdział 5

Procedury postępowania dla ucznia w przypadku doznania przemocy	53
-----------------------------------------------------------------	----

Rozdział 6

Organizacja procesu ochrony uczniów w Szkole Mistrzostwa Sportowego Tychy	
1. Podział obowiązków w zakresie wdrażania Standardów ochrony małoletnich	59
2. Zakres kompetencji osoby odpowiedzialnej za przygotowanie personelu Szkoły	61
3. Dokumentowanie zdarzeń podejrzenia krzywdzenia lub krzywdzenia małoletnich	61

Załączniki	66
-------------------	----

ROZDZIAŁ 1

POLITYKA OCHRONY DZIECI

PODSTAWA PRAWNA

Niniejszy dokument został opracowany na podstawie następujących dokumentów:

1. Konstytucja RP z dnia 2 kwietnia 1997 roku (Dz. U. 1997.78.483) – zapisy regulujące ochronę dziecka przed przemocą, wyzyskiem i demoralizacją.
2. Ustawa z dnia 28 lipca 2023 r. o zmianie ustawy Kodeks rodzinny i opiekuńczy oraz niektórych innych ustaw (Dz. U. z 2023 r. poz. 1606).
3. Ustawa z dnia 10 maja 2018 r. o ochronie danych osobowych (Dz. U. z 2019 r. poz. 1781).
4. Ustawa z dnia 14 grudnia 2016 r. Prawo oświatowe (Dz. U. z 2023 r. poz. 900).
5. Ustawa z dnia 13 maja 2016 r. o przeciwdziałaniu zagrożeniom przestępczością na tle seksualnym i ochronie małoletnich (Dz. U. z 2023 r. poz. 1304 z późniejszymi zmianami).
6. Ustawa z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy domowej (Dz. U. z 2021 r. poz. 1249 oraz z 2023 r. poz. 289 oraz 535).
7. Ustawa z dnia 6 czerwca 1997 r. Kodeks Karny (Dz. U. 1997.88.553 z późniejszymi zmianami).
8. Ustawa z dnia 6 czerwca 1997 r. Kodeks postępowania karnego (Dz. U. z 1997 r. poz. 555 z późniejszymi zmianami).
9. Ustawa z dnia 26 stycznia 1982 r. Karta Nauczyciela (Dz. U. z 2023 r. poz. 984 z późniejszymi zmianami).
10. Ustawa z dnia 17 listopada 1964 r. Kodeks postępowania cywilnego (Dz. U. z 2014 r. poz. 101 z późniejszymi zmianami).
11. Ustawa z dnia 23 kwietnia 1964 r. Kodeks cywilny (Dz. U. z 2014 r. poz. 121).
12. Ustawa z dnia 25 lutego 1964 r. Kodeks rodzinny i opiekuńczy (Dz. U. z 2015 r. poz. 583).
13. Rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 6 września 2023 r. w sprawie procedury *Niebieskie Karty* oraz wzorów formularzy *Niebieska Karta* (Dz. U. z 2023 r. poz.1870).
14. Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej z dnia 9 sierpnia 2017 r. w sprawie zasad organizacji i udzielania pomocy psychologiczno-pedagogicznej w publicznych przedszkolach, szkołach i placówkach (Dz. U. z 2023 r. poz. 1798).
15. Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej z dnia 18 sierpnia 2015 r. w sprawie zakresu i form prowadzenia w szkołach i placówkach systemu oświaty działalności wychowawczej, edukacyjnej, informacyjnej i profilaktycznej w celu przeciwdziałania narkomanii (Dz. U. z 2020 r. poz. 1449).
16. Konwencja o prawach dziecka (Dz. U. z 1991 r. poz. 526).
17. Konwencja o prawach osób niepełnosprawnych (Dz. U. z 2012 r., poz. 1169).
18. Statut Szkoły Podstawowej Mistrzostwa Sportowego Tychy, Program Wychowawczo-Profilaktyczny.

INFORMACJE OGÓLNE

Preambuła

„Przemoc jest ostatnią ostoją niekompetentnych” – Izaak Asimov

Naczelną zasadą wszystkich działań podejmowanych przez pracowników Szkoły jest działanie dla dobra dziecka i w jego najlepszym interesie. Każdy pracownik Szkoły powinien traktować dziecko z szacunkiem oraz uwzględniać jego potrzeby. Niedopuszczalne jest stosowanie przez dorosłego przemocy w jakiegokolwiek formie. Cały personel Szkoły, realizując te cele, działa w ramach obowiązującego prawa, przepisów wewnętrznych oraz swoich kompetencji.

Nowelizacja Kodeksu rodzinnego i opiekuńczego określiła warunki skutecznej ochrony małoletnich przed szeroko rozumianym krzywdzeniem. Wprowadzone zmiany stały się determinantem opracowania spójnych standardów postępowania w sytuacji podejrzenia krzywdzenia lub krzywdzenia małoletnich. Niniejsze *Standardy ochrony małoletnich* są jednym z elementów systemowego rozwiązania ochrony małoletnich przed krzywdzeniem i stanowią formę zabezpieczenia ich praw.

Standardy ochrony małoletnich w Szkole Mistrzostwa Sportowego Tychy oparto na następujących założeniach:

1. W Szkole nie są zatrudniane osoby mogące zagrażać bezpieczeństwu małoletnich.
2. Wszyscy pracownicy potrafią zdiagnozować symptomy krzywdzenia małoletniego oraz podejmować interwencje w przypadku podejrzenia, że małoletni doświadcza przemocy.
3. Działania podejmowane przez Szkołę nie mogą naruszać praw człowieka, praw dziecka oraz praw ucznia określonych w Statucie Szkoły oraz bezpieczeństwa danych osobowych.
4. Uczniowie wiedzą, jak unikać zagrożeń w kontaktach z dorosłymi i rówieśnikami.
5. Małoletni wiedzą do kogo zwracać się o pomoc w sytuacjach trudnych.
6. Rodzice poszerzają wiedzę i umiejętności o metodach wychowania dziecka bez stosowania przemocy oraz uczą zasad bezpieczeństwa.
7. Postępowanie prowadzone w Szkole w przypadku podejrzenia krzywdzenia lub krzywdzenia małoletnich jest zorganizowane w sposób zapewniający skuteczną ochronę uczniom Szkoły.
8. Działania podejmowane w ramach ochrony uczniów przed krzywdzeniem są dokumentowane, monitorowane i poddawane okresowej weryfikacji.

Niniejszy dokument stanowi zbiór zasad i procedur postępowania w sytuacjach zagrożenia bezpieczeństwa małoletniego. Jego najważniejszym celem jest ochrona uczniów przed różnymi formami przemocy oraz budowanie bezpiecznego i przyjaznego środowiska szkolnego.

OBJAŚNIENIA PODSTAWOWYCH SFORMUŁOWAŃ UŻYWANYCH W DOKUMENCIE

Ilekoć w dokumencie *Standardy ochrony małoletnich* jest mowa o:

małoletnim – należy przez to rozumieć każdą osobę do ukończenia 18 roku życia będącą uczniem Szkoły; sformułowania używa się zamiennie ze słowami „uczeń”, „dziecko”;

personelu, pracowniku – należy przez to rozumieć każdego pracownika Szkoły Mistrzostwa Sportowego Tychy, bez względu na formę zatrudnienia, w tym także wolontariuszy, praktykantów, osoby skierowane na staż, kierowców, pracowników administracji i obsługi, pracowników biura Akademii Piłki Nożnej, przedstawicieli Organu Prowadzącego oraz inne, niewymienione osoby, które z racji pełnionej funkcji lub zadań mają lub mogą mieć kontakt z uczniami;

dyrektorze – należy przez to rozumieć dyrektora Szkoły Mistrzostwa Sportowego Tychy;

koordynatorze – należy przez to rozumieć nauczyciela wyznaczonego przez dyrektora Szkoły jako koordynatora wdrażania i monitorowania funkcjonowania Standardów ochrony małoletnich;

rodzicu – należy przez to rozumieć przedstawiciela ustawowego dziecka pozostającego pod jego władzą rodzicielską; domyślnie chodzi także o opiekuna prawnym małoletniego, czyli osobę, która ma za zadanie zastąpić dziecku rodziców, a także wypełnić wszystkie ciążące na nich obowiązki;

osobie najbliższej wychowankowi – należy przez to rozumieć osobę wstępną, tj. matkę, ojca, babcię, dziadka; rodzeństwo - w tym rodzeństwo przyrodnie, a także inne osoby pozostające we wspólnym gospodarstwie, a w przypadku jej braku – osobę pełnoletnią wskazaną przez małoletniego;

danych osobowych dziecka – należy przez to rozumieć wszelkie informacje umożliwiające identyfikację dziecka;

krzywdzeniu – należy przez to rozumieć każde zamierzone i niezamierzone działanie lub zaniechanie działania jednostki, instytucji lub społeczeństwa i każdy rezultat takiego działania lub bezczynności, które narusza równe prawa i swobody dzieci, zakłóca ich rozwój; w dokumencie określenie to dla uproszczenia stosuje się zamiennie ze słowem **przemoc**;

przemocy – należy przez to rozumieć każde, jednorazowe albo powtarzające się, umyślne działanie lub zaniechanie, wykorzystujące przewagę fizyczną, psychiczną lub ekonomiczną, naruszające prawa lub dobra osobiste dziecka, w szczególności narażające je na niebezpieczeństwo utraty życia lub zdrowia, naruszające jego godność, nietykalność cielesną, wolność - w tym seksualną, powodujące szkody na jego zdrowiu fizycznym lub psychicznym, a także wywołujące cierpienia i krzywdy;

przemocy fizycznej – należy przez to rozumieć każde intencjonalne działanie sprawcy, mające na celu przekroczenie granicy ciała dziecka np. bicie, popychanie, szarpanie, rzucanie przedmiotami, kopanie dziecka, potrząsanie nim lub rzucanie, drapanie, szczypanie, gryzienie, ciągnięcie za włosy/uszy, zmuszanie do przebywania w niewygodnej pozycji, przypalanie, poparzenie lub zmuszanie do zjedzenia/połknięcia czegoś, a także tzw. „klapsy” itp.;

przemocy seksualnej – należy przez to rozumieć angażowanie dziecka w aktywność seksualną, której nie jest ono w stanie w pełni zrozumieć i udzielić na nią świadomej zgody, i/lub na którą nie jest dojrzałe rozwojowo i nie może zgodzić się w ważny prawnie sposób, i/lub która jest niezgodna z normami prawnymi lub obyczajowymi danego społeczeństwa, a także aktywność seksualną między dzieckiem a dorosłym lub dzieckiem a innym dzieckiem, jeśli te osoby ze względu na wiek bądź stopień rozwoju pozostają w relacji opieki, zależności lub władzy; kontakt fizyczny, tj. dotykanie intymnych części ciała, penetracja lub przemoc seksualna bez kontaktu fizycznego, tj. ekshibicjonizm, wszelkie formy werbalnego molestowania i skłaniania do kontaktu z treściami pornograficznymi, grooming (uwodzenie w Internecie w celu nawiązania kontaktu); komercyjne kontakty seksualne z dzieckiem (wyzyskiwanie seksualne dziecka), gdy w zamian za udział w czynnościach seksualnych dziecko otrzymuje korzyść lub obietnicę korzyści;

przemocy psychicznej – należy przez to rozumieć przewlekłą, niefizyczną, szkodliwą interakcję, obejmującą zarówno działania, jak i zaniechania; powtarzający się wzorzec zachowań opiekuna lub skrajnie drastyczne wydarzenie, które powodują u dziecka poczucie, że jest nic niewarte, złe, niekochane, niechciane, zagrożone i że jego osoba ma jakąkolwiek wartość jedynie wtedy, gdy zaspokaja potrzeby innych; także: niedostępność emocjonalna, ignorowanie potrzeb emocjonalnych dziecka, relacja z dzieckiem oparta na wrogości, obwinianie, oczernianie, odrzucanie, upokarzanie, straszenie, przypisywanie negatywnych cech dziecku, nieodpowiednie rozwojowo lub niekonsekwentne interakcje z dzieckiem, niedostrzeganie lub nieuznawanie indywidualności dziecka i granic psychicznych pomiędzy rodzicem/opiekunem a dzieckiem, nieodpowiednia socjalizacja, demoralizacja, a także sytuacja, gdy dziecko jest świadkiem przemocy;

zaniedbania lub zaniechaniu – należy przez to rozumieć ciągle lub incydentalne niezaspokajanie podstawowych potrzeb fizycznych i psychicznych przez osoby zobowiązane do opieki, troski i ochrony zdrowia i/lub nierespektowanie podstawowych praw, powodujące zaburzenia jego zdrowia i/lub trudności w rozwoju; obejmuje zarówno pojedyncze sytuacje, jak i schemat funkcjonowania, w którym rodzic/opiekun nie zapewnia odpowiednich warunków rozwoju i dobrostanu dziecka;

przemocy domowej – należy przez to rozumieć jednorazowe albo powtarzające się umyślne działanie lub zaniechanie naruszające prawa lub dobra osobiste członków rodziny, a także innych osób wspólnie zamieszkujących lub gospodarujących, w szczególności narażające te osoby na niebezpieczeństwo utraty życia, zdrowia, naruszające ich godność, nietykalność cielesną, wolność, powodujące szkody na ich zdrowiu fizycznym lub psychicznym, a także wywołujące cierpienia i krzywdy moralne u osób dotkniętych przemocą;

ROZDZIAŁ 2

STANDARDY OCHRONY MAŁOLETNICH W SZKOLE MISTRZOSTWA SPORTOWEGO TYCHY

STANDARD I

Szkoła wprowadziła Politykę ochrony dzieci przed krzywdzeniem. Uczniowie, rodzice i pracownicy Szkoły znają szkolne Standardy ochrony małoletnich. Dokument jest dostępny i upowszechniany.

Wskaźniki realizacji

1. Dokument *Standardy ochrony małoletnich* został opracowany, zgodnie z Ustawą z dnia 28 lipca 2023 r. o zmianie ustawy Kodeks rodzinny i opiekuńczy (Dz. U. poz. 1606).
2. Z ww. dokumentem zapoznano personel Szkoły, rodziców oraz uczniów.
3. Dokument wprowadzono do zastosowania w placówce.
4. Dokument udostępniono na stronie internetowej Szkoły oraz do wglądu w sekretariacie.
5. Informacje o treści dokumentu są regularnie upowszechniane wśród rodziców, m.in. podczas konsultacji, zebrań i szkoleń oraz drogą elektroniczną, tj. przez dziennik elektroniczny. Dokument został przesłany do zapoznania się Radzie Wspomagającej, zarządowi Samorządu Uczniowskiego, przedstawicielom Organu Prowadzącego Szkołę Mistrzostwa Sportowego Tychy oraz pracownikom Szkoły
6. Informacje istotne dla uczniów zawarte w dokumencie upowszechniane są w trakcie lekcji wychowawczych, w trakcie realizowanych programów i warsztatów o charakterze edukacyjnym i profilaktycznym.
7. Koordynator wdrażania *Standardów* monitoruje znajomość dokumentu przeprowadzając ankietę nie rzadziej niż raz w roku szkolnym.

STANDARD II

Szkoła edukuje i angażuje pracowników w celu zapobiegania krzywdzeniu dzieci. Personel Szkoły współtworzy i gwarantuje bezpieczne i przyjazne środowisko szkolne.

Wskaźniki realizacji

1. W Szkole zatrudnia się personel po wcześniejszej weryfikacji w Krajowym Rejestrze Karnym, Rejestrze Sprawców Przepęstw na Tle Seksualnym, a w przypadku stanowisk pedagogicznych - dodatkowo w Centralnym Rejestrze Orzeczeń Dyscyplinarnych. W przypadku zatrudnienia obcokrajowców personel weryfikuje osobę w rejestrach karalności państw trzecich, w zakresie określonych przestępstw lub odpowiadających im czynów zabronionych w przepisach prawa obcego, a w przypadkach wskazanych prawem, tj. gdy ww. jest obiektywnie niemożliwe - poprzez oświadczenia o niekaralności.
2. Dyrektor Szkoły określa organizację, stosowanie i dokumentowanie działań podejmowanych w ramach procedur określonych w dokumencie *Standardy ochrony małoletnich*.
3. Pracownicy Szkoły są świadomi swoich praw oraz odpowiedzialności prawnej ciążącej na nich za nieprzestrzeżenie *Standardów ochrony małoletnich*.

4. W Szkole prowadzona jest systematyczna edukacja wszystkich pracowników z zakresu ochrony uczniów przed krzywdzeniem, a w szczególności:
 - a. rozpoznawania symptomów krzywdzenia uczniów,
 - b. procedur interwencji w przypadku podejrzenia krzywdzenia lub krzywdzenia, a także posiadania informacji o krzywdzeniu ucznia,
 - c. dokumentowania podejmowanych działań związanych z ochroną małoletnich, znajomości praw człowieka, praw dziecka i praw ucznia oraz zasad bezpiecznego przetwarzania danych osobowych,
 - d. odpowiedzialności prawnej za zdrowie i życie uczniów powierzonych opiece,
 - e. procedury *Niebieskie Karty*,
 - f. bezpieczeństwa relacji personelu z uczniami, uwzględniająca wiedzę o zachowaniach pożądanych i niedozwolonych w kontaktach z uczniem.
5. W Szkole prowadzi się systematyczną diagnozę czynników ryzyka i czynników chroniących oraz poczucia bezpieczeństwa uczniów, w szczególności w obszarze:
 - a. relacji między nauczycielami i uczniami,
 - b. relacji między uczniami,
 - c. poczucia bezpieczeństwa psychofizycznego, z uwzględnieniem zagrożeń środowiskowych,
 - d. środowiska kształcenia (bezpieczeństwo emocjonalne na lekcjach, poszanowanie odmienności, równość i sprawiedliwość w przestrzeganiu zasad i regulaminów szkolnych, podmiotowe traktowanie uczniów).

STANDARD III

Szkoła oferuje rodzicom informację oraz edukację w zakresie wychowania dzieci bez przemocy oraz w zakresie ochrony przed krzywdzeniem.

Wskaźniki realizacji

1. Dyrektor Szkoły lub osoba przez niego upoważniona zamieszcza w dzienniku elektronicznym oraz na stronie internetowej przydatne informacje na temat wychowania bez przemocy, ochrony dzieci przed przemocą i wykorzystywaniem, zagrożeń bezpieczeństwa dziecka w Internecie, możliwości podnoszenia umiejętności i kompetencji wychowawczych, a także dane kontaktowe placówek zapewniających pomoc i opiekę w trudnych sytuacjach życiowych; ważne informacje są dodatkowo umieszczane na tablicy ogłoszeń przy wejściu do budynku Szkoły.
2. Wszyscy rodzice mają dostęp do obowiązujących w Szkole *Standardów ochrony małoletnich* oraz znają sposoby zgłaszania zagrożeń.
3. Rodzice są angażowani w działania Szkoły prowadzone na rzecz ochrony małoletnich.
4. Szkoła uzyskuje od rodziców informacje zwrotne na temat realizacji *Standardów ochrony małoletnich*.
5. Szkoła umożliwia rodzicom poszerzanie wiedzy i umiejętności związanych z ochroną dziecka przed zagrożeniami, w tym w Internecie oraz z zakresu wychowania bez kar fizycznych i krzywdzenia psychicznego dziecka poprzez organizację konsultacji, pogadanek, warsztatów, szkoleń itp.

STANDARD IV

Szkoła zapewnia uczniom równe traktowanie oraz przestrzeganie ich praw, w szczególności wynikających z konwencji o prawach człowieka, konwencji o prawach dziecka oraz Statutu Szkoły.

Wskaźniki realizacji

1. Szkoła oferuje uczniom edukację w zakresie praw człowieka/dziecka/ucznia oraz ochrony przed zagrożeniami przemocą i wykorzystywaniem. W każdej klasie odbywają się:
 - a. zajęcia na temat praw człowieka, praw dziecka, praw i obowiązków ucznia,
 - b. zajęcia na temat ochrony przed przemocą oraz wykorzystywaniem,
 - c. zajęcia z zakresu profilaktyki przemocy rówieśniczej,
 - d. zajęcia na temat zagrożeń bezpieczeństwa dzieci w Internecie.
2. W każdej klasie uczniowie zostali poinformowani do kogo mogą się zgłosić po pomoc i radę w przypadku krzywdzenia lub wykorzystywania.
3. Uczniowie mają w Szkole swobodny dostęp do materiałów edukacyjnych w zakresie praw człowieka, praw dziecka, praw ucznia oraz ochrony przed przemocą i wykorzystywaniem seksualnym oraz zasad bezpieczeństwa w Internecie.
4. W Szkole wyeksponowane są informacje na temat możliwości uzyskania pomocy w trudnej sytuacji, w tym numery bezpłatnych telefonów zaufania dla dzieci i młodzieży.

STANDARD V

W Szkole funkcjonują procedury zgłaszania podejrzenia krzywdzenia lub krzywdzenia małoletnich oraz podejmowania interwencji w sytuacji zagrożenia bezpieczeństwa dzieci.

Wskaźniki realizacji

1. Określono procedury interwencji personelu w sytuacjach krzywdzenia lub podejrzenia krzywdzenia małoletniego, tj.
 - a. przemocy rówieśniczej,
 - b. przemocy domowej,
 - c. niedozwolonych zachowań personelu wobec małoletnich,
 - d. cyberprzemocy.
2. Postępowanie na wypadek krzywdzenia lub podejrzenia krzywdzenia ucznia nie może naruszać jego godności, wolności i prawa do prywatności, a także nie może powodować szkody na jego zdrowiu psychicznym lub fizycznym.
3. W Szkole ustalono zasady wsparcia małoletniego po ujawnieniu doznanej przez niego krzywdy.
4. W Szkole wskazano osoby odpowiedzialne za składanie zawiadomień o popełnieniu przestępstwa na szkodę małoletniego, zawiadamianie sądu oraz za wszczynanie procedury *Niebieskie Karty*.
5. W Szkole wskazano osoby odpowiedzialne za przyjmowanie zgłoszeń o zdarzeniach zagrażających małoletniemu i udzielenie mu wsparcia. Informacja o osobach przyjmujących zgłoszenia jest upowszechniona na stronie internetowej Szkoły oraz na tablicy ogłoszeń w budynku szkolnym.

STANDARD VI

W Szkole wzmacniane jest poczucie bezpieczeństwa uczniów w obszarze relacji społecznych oraz ochrony przed treściami szkodliwymi i zagrożeniami związanymi z użytkowaniem Sieci.

Wskaźniki realizacji

1. W Szkole opracowano zasady zapewniające bezpieczne relacje między małoletnimi a personelem.
2. W Szkole określono wymogi dotyczące bezpiecznych relacji między uczniami, ze szczególnym uwzględnieniem zachowań niedozwolonych.
3. W Szkole opracowano zasady korzystania z urządzeń elektronicznych z dostępem do Internetu oraz procedury ochrony małoletnich przed treściami szkodliwymi i zagrożeniami związanymi z korzystaniem z Sieci oraz utrwalanymi w innej formie.
4. W Szkole opracowano i wdrożono procedury ochrony małoletnich przed krzywdzeniem w szczególności w sytuacji:
 - a. przemocy fizycznej,
 - b. przemocy psychicznej,
 - c. przemocy seksualnej,
 - d. cyberprzemocy.
 - e. przemocy domowej.
5. W Szkole dostosowano i wdrożono procedurę *Niebieskie Karty*.
6. Pracownicy Szkoły realizują plan wsparcia ucznia po ujawnieniu doznanej przez niego krzywdy.

STANDARD VII

Działania podejmowane w ramach ochrony małoletnich przed krzywdzeniem są dokumentowane.

Wskaźniki realizacji

1. W Szkole prowadzony jest rejestr spraw zgłaszanych i rozpatrywanych w związku z podejrzeniem lub krzywdzeniem uczniów.
2. Osoby upoważnione do przyjmowania zgłoszeń związanych z krzywdzeniem uczniów składają oświadczenie o zachowaniu poufności i zobowiązane są do zachowania bezpieczeństwa uzyskanych danych osobowych.
3. W procedurze *Niebieskie Karty* stosowane są wzory kart A i B oraz kwestionariusze rozpoznania przemocy domowej.
4. Dokumenty sporządzone w sprawach związanych z krzywdzeniem małoletnich przechowywane są 5 lat od daty sporządzenia, w przeznaczonym do tego i opisanym segregatorze umieszczonym, w szafie metalowej znajdującej się w sekretariacie.
5. W Szkole dokonuje się szacowania ryzyka naruszeń bezpieczeństwa danych.
6. W Szkole opracowano karty Rejestrów czynności przetwarzania.

STANDARD VIII

Szkoła monitoruje i okresowo weryfikuje zgodność prowadzonych działań z zasadami i procedurami ochrony małoletnich przyjętymi w Szkole.

Wskaźniki realizacji

1. Przyjęte zasady i realizowane procedury ochrony uczniów są weryfikowane co roku do dnia rocznej konferencji klasyfikacyjnej i poddawane ewaluacji.
2. W ramach kontroli zasad i praktyk ochrony małoletnich Szkoła pozyskuje informacje o uczniach oraz ich rodzicach lub opiekunach prawnych.
3. Do weryfikacji szkolnej dokumentacji wykorzystywane są wnioski z kontroli *Standardów ochrony małoletnich* przez uprawnione do kontroli podmioty zewnętrzne.
4. Zasady monitoringu oraz termin, zakres i sposób kontroli określa dyrektor Szkoły.

ROZDZIAŁ 3

ZASADY OCHRONY DZIECI PRZED KRZYWDZENIEM OBOWIĄZUJĄCE W SZKOLE MISTRZOSTWA SPORTOWEGO TYCHY

1. Zasady zatrudniania pracowników w Szkole Mistrzostwa Sportowego Tychy oraz dopuszczania do opieki nad małoletnimi innymi osobami.

- 1.1. Dyrektor Szkoły przed nawiązaniem stosunku pracy, niezależnie od podstawy nawiązania stosunku pracy oraz terminu jej trwania uzyskuje informacje:
 - a. w przypadku każdego pracownika, wolontariusza, praktykanta - z Krajowego Rejestru Karnego w zakresie przestępstw określonych w rozdziale XIX i XXV Kodeksu karnego, w art. 189a i art. 207 Kodeksu karnego, w Ustawie z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu narkomanii (Dz. U. z 2023 r. poz. 172 oraz z 2022 r. poz. 2600) lub za odpowiadające tym przestępstwom czyny zabronione określone w przepisach prawa obcego,
 - b. w przypadku zatrudnienia osoby na stanowisku pedagogicznym, w tym praktykantów i wolontariuszy dopuszczonych do pracy z uczniami - zaświadczenie z Rejestru Orzeczeń Dyscyplinarnych dla Nauczycieli,
 - c. w przypadku zatrudnienia każdej osoby w Szkole i dopuszczeniem wolontariuszy lub praktykantów do kontaktu z uczniami i opieki - z Rejestru Sprawców Przestępstw na Tle Seksualnym z dostępem ograniczonym.
- 1.2. Nie jest wymagane przedstawienie zaświadczeń w przypadku, gdy z nauczycielem jest nawiązywany kolejny stosunek pracy w tej samej szkole, w ciągu 3 miesięcy od dnia rozwiązania albo wygaśnięcia poprzedniego stosunku pracy.
- 1.3. Pracownicy zatrudnieni na stanowiskach pedagogicznych składają przed nawiązaniem stosunku pracy pisemne potwierdzenie spełniania warunku:
 - a. posiadania pełnej zdolności do czynności prawnych i korzystania z praw publicznych,
 - b. że nie toczy się przeciwko kandydatowi postępowanie karne w sprawie o umyślne przestępstwo ścigane z oskarżenia publicznego lub postępowanie dyscyplinarne.
- 1.4. W przypadku zatrudniania kandydata do pracy lub dopuszczenia do kontaktu z dziećmi osoby posiadającej obywatelstwo innego państwa jest on zobowiązany do złożenia przed zatrudnieniem lub dopuszczeniem do kontaktu z uczniami informacji z rejestru karnego państwa, którego jest obywatelem, uzyskiwanej do celów działalności zawodowej lub wolontariackiej związanej z kontaktami z dziećmi.
- 1.5. W przypadku, gdy prawo państwa, którego obywatelem jest osoba, o której mowa w pkt. 4 nie przewiduje wydawania informacji do celów działalności zawodowej lub wolontariackiej związanej z kontaktami z dziećmi, osoba ta przedkłada informację z rejestru karnego tego państwa.
- 1.6. W przypadku gdy prawo państwa, z którego ma być przedłożona informacja, o której mowa w pkt. 4 i 5 nie przewiduje jej sporządzenia lub w danym państwie nie prowadzi się rejestru karnego, osoba o której mowa w pkt. 5, składa pracodawcy

oświadczenie o tym fakcie wraz z oświadczeniem, że nie była prawomocnie skazana w tym państwie za czyny zabronione odpowiadające przestępstwom określonym w rozdziale XIX i XXV Kodeksu karnego, w art. 189a i art. 207 Kodeksu karnego oraz w ustawie z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu narkomanii oraz że nie wydano wobec niej innego orzeczenia, w którym stwierdzono, iż dopuściła się takich czynów zabronionych, oraz że nie ma obowiązku wynikającego z orzeczenia sądu, innego uprawnionego organu lub ustawy stosowania się do zakazu zajmowania wszelkich lub określonych stanowisk, wykonywania wszelkich lub określonych zawodów albo działalności, związanych z wychowaniem, edukacją, wypoczynkiem, leczeniem, świadczeniem porad psychologicznych, rozwojem duchowym, uprawianiem sportu lub realizacją innych zainteresowań przez małoletnich lub z opieką nad nimi.

- 1.7. Oświadczenia, o których mowa w pkt. 6, składane są pod rygorem odpowiedzialności karnej. Składający oświadczenie jest zobowiązany do zawarcia w nim klauzuli następującej treści: „*Jestem świadomy odpowiedzialności karnej za złożenie fałszywego oświadczenia*”. Klauzula ta zastępuje pouczenie organu o odpowiedzialności karnej za złożenie fałszywego oświadczenia.
- 1.8. Pracodawca utrwała informacje, o których mowa w pkt. 4-8, w formie wydruku i załącza do akt osobowych pracownika albo dokumentacji dotyczącej osoby dopuszczonej do działalności związanej z wychowaniem, edukacją, wypoczynkiem, świadczeniem porad psychologicznych, rozwojem duchowym, uprawianiem sportu lub realizacją innych zainteresowań przez małoletnich lub z opieką nad nimi.
- 1.9. Informacje oraz oświadczenia, o których mowa w pkt. 5-8 pracodawca załącza do akt osobowych pracownika albo do dokumentacji dotyczącej osoby dopuszczonej do takiej działalności.
- 1.10. Zatrudniani pracownicy, praktykanci i wolontariusze przed rozpoczęciem pracy lub przed dopuszczeniem do kontaktu z uczniami są zobowiązani do zapoznania się z następującymi dokumentami:
 - a. Statut Szkoły Mistrzostwa Sportowego Tychy,
 - b. Regulamin pracy,
 - c. Standardy ochrony małoletnich obowiązujące w Szkole,
 - d. Regulaminy i instrukcje BHP i P/POŻ,
 - e. Polityka bezpieczeństwa przetwarzania danych osobowych.
- 1.11. Potwierdzenie zapoznania się z w/w dokumentami oraz oświadczenia o zobowiązaniu się do ich przestrzegania składane jest w formie pisemnej i umieszczone w aktach osobowych lub dołączane do umów o świadczenie działalności wolontariackiej lub praktyki zawodowej, dokumentacji wycieczki, itp.

2. Zasady bezpiecznych relacji uczniów i personelu.

- 2.1. Zasady ogólne:
 - a. Pracownicy dbają o bezpieczeństwo dzieci podczas pobytu w Szkole, monitorują sytuację i dobrostan dziecka.

- b. Pracownicy wspierają dzieci w pokonywaniu trudności. Pomoc dzieciom uwzględnia: umiejętności rozwojowe dzieci, możliwości wynikające z niepełnosprawności, specjalnych potrzeb edukacyjnych.
- c. Pracownicy podejmują działania wychowawcze mające na celu kształtowanie prawidłowych postaw – wyrażanie emocji w sposób niekrzywdzący innych, niwelowanie zachowań agresywnych, promowanie zasad dobrego wychowania.
- d. Zasady bezpiecznych relacji personelu z dziećmi obowiązują wszystkich pracowników, nauczycieli, wolontariuszy, praktykantów. Znajomość i zaakceptowanie zasad są potwierdzone podpisaniem oświadczenia.

2.2. Zasady komunikacji z uczniem.

Komunikacja budująca dobre relacje z uczniem.

Personel:

- a. W komunikacji z uczniami zachowuje spokój i cierpliwość. Okazuje zrozumienie oraz szacunek dla trudności i problemów uczniów.
- b. Reaguje według zasad konstruktywnej komunikacji i krytyki na każde obraźliwe, niewłaściwe, dyskryminacyjne zachowanie lub słowa uczniów oraz na wszelkie formy zastraszania i nietolerancji wśród nich.
- c. Daje uczniowi prawo do odczuwania i mówienia o swoich emocjach, do wyrażania własnego zdania oraz prawo do bycia wysłuchanym przez pracowników Szkoły.
- d. Prowadzi komunikację z uczniami w sposób konstruktywny, budujący relacje, a nie hierarchię zależności.
- e. Nie zawstydzia, nie upokarza, nie lekceważy i nie obraża ucznia.
- f. Nie wyśmiewa i nie ośmiesza ucznia, np. stosując ośmieszające ucznia przezwiska i zdrobnienia.
- g. Unika wypowiedzi nakazujących i nadmiernej krytyki. Nie wytyka błędów ucznia w sposób, który go rani.
- h. Nie grozi uczniowi, nie wyraża dezaprobaty wobec jego zachowania czy postępów w nauce w sposób, który obniża poczucie własnej wartości ucznia.
- i. Stosuje zasady konstruktywnej krytyki wobec zachowania ucznia.
- j. Słucha uważnie ucznia, udziela odpowiedzi adekwatnych do wieku i sytuacji.
- k. Nie podnosi głosu na dziecko w sytuacji innej niż wynikająca z bezpieczeństwa dziecka lub innych dzieci. Utrzymuje z uczniem kontakt wzrokowy.

Komunikacja z uczniami służąca rozwiązywaniu konfliktów i utrzymywaniu świadomej dyscypliny.

Personel:

- a. w rozwiązywaniu konfliktów stosuje następujące zasady konstruktywnej komunikacji:
 - powstrzymuje się od oceniania i moralizowania,

- unika uogólniania,
 - stosuje komunikat „JA”,
 - oddziela problem od osoby, wyraża brak akceptacji dla zachowania a nie człowieka,
 - skupia swoją uwagę na rozmówcy, koncentruje się na tym co mówi,
 - okazuje rozmówcy szacunek,
 - upewnia się, czy dobrze rozumie swojego rozmówcę,
 - wysłuchuje ucznia,
 - mówi wprost – otwarcie wyraża swoje potrzeby, uczucia i propozycje,
 - udziela konkretnych informacji zwrotnych,
- b. w komunikacji z uczniem podczas rozwiązywania konfliktów wystrzega się:
- osądzania, krytykowania, rozkazywania, oskarżania, grożenia,
 - błędu nadmiernej generalizacji (zamiast mówić o konkretnych sytuacjach i przyczynach złości przypisuje się pewne zdarzenia stałym cechom osoby),
 - niewłaściwego zrozumienia intencji ucznia – partnera rozmowy,
 - niespójności komunikatu werbalnego z niewerbalnym,
- c. w procesie rozwiązywania konfliktu dba o komunikację dającą uczniowi poczucie bezpieczeństwa emocjonalnego i psychospołecznego, chroniącą go od poczucia, że rozwiązanie konfliktu jest dla niego krzywdzące i rodzi u ucznia poczucie niesprawiedliwości czy zlekceważenia,
- d. umiejętnie, w sposób konstruktywny uczestniczy w rozwiązywaniu konfliktów, stosując w zależności od potrzeb różne metody ich rozwiązywania, np. negocjacje, mediacje,
- e. szybko reaguje na problemy związane z dyscypliną uczniów:
- rozwiązuje pojawiające się problemy z dyscypliną bezpośrednio po naruszeniu zasad przez uczniów,
 - nie podnosi nadmiernie głosu, zwraca uwagę tym uczniom, którzy łamią ustalony porządek,
 - wykazuje empatię wobec uczniów,
 - ustala, regularnie przypomina oraz odwołuje się do obowiązujących zasady – wyraźnie określa oczekiwane zachowania uczniów dotyczące różnych rodzajów aktywności uczniów, np. pracy w ławce, dyskusji w grupie, itp.
- f. metody dyscyplinowania uczniów dobiera adekwatnie do ich wieku i poziomu rozwoju, zawsze tak, aby nie naruszały godności i nietykalności osobistej uczniów,
- g. metody dyscyplinujące uczniów stosuje rozważnie, w sposób uzasadniony i zrozumiały dla dzieci,
- h. upominając słownie stara się opanować własne emocje,
- i. wyjaśnia uczniowi za co i dlaczego został zdyscyplinowany; przekazuje jasny i konkretny komunikat nakierowany na ocenę zachowania ucznia, a nie jego osoby,

- j. dyscyplinując ucznia za niewłaściwe zachowania dostrzega też pozytywne zachowania.

Zakaz stosowania przemocy wobec dziecka w jakiegokolwiek formie, w tym – nawiązywania relacji o charakterze seksualnym.

Personel:

- a. nie łamie obowiązującego prawa oraz ustalonych norm i zasad dotyczących kontaktów i relacji z uczniami,
- b. traktuje sprawiedliwie wszystkich uczniów,
- c. nie dyskryminuje uczniów z żadnego powodu, w szczególności ze względu na pochodzenie, poczucie tożsamości, wiek, płeć, status materialny, wygląd zewnętrzny, wiedzę i umiejętności,
- d. nie wykorzystuje wobec ucznia relacji władzy lub przewagi fizycznej (zastraszanie, przymuszanie, itp.),
- e. nie stosuje żadnej formy przemocy fizycznej wobec ucznia, np. takiej jak zabieranie rzeczy, niszczenie rzeczy, bicie, popychanie,
- f. nie stosuje żadnej formy przemocy psychicznej wobec ucznia, takiej jak:
 - izolowanie, pomijanie, obniżanie statusu ucznia w grupie,
 - piętnowanie uczniów z powodu ich zdrowia, osiągnięć edukacyjnych, wyglądu, orientacji seksualnej, światopoglądu czy sytuacji majątkowej,
 - wyśmiewanie uczniów, ośmieszanie, poniżanie, wyzywanie, grożenie,
 - wygórowane wymagania wobec ucznia, zastraszanie uczniów, obrażanie godności, stosowanie kar niewspółmiernych do przewinienia,
 - niewłaściwe wypowiedzi i komentarze,
 - umieszczanie ośmieszających uczniów rysunków, zdjęć i filmów,
 - rozpowszechnianie wszelkich nieprawdziwych, poniżających uczniów materiałów,
 - cyberstalking – śledzenie w sieci poczynań uczniów i upublicznianie ich
- g. nie stosuje naruszających godność ucznia wypowiedzi o podtekście seksualnym, nie nawiązuje w wypowiedziach do aktywności bądź atrakcyjności seksualnej, w tym w szczególności:
 - komentarzy na temat ciała/wyglądu/ubioru z podtekstem seksualnym; dyskryminujących komentarzy odnoszących się do płci,
 - niestosownych żartów,
 - nie pisze do uczniów dwuznacznych smsów, e-maili, wiadomości w portalach społecznościowych lub innych mediach,
 - nie publikuje prywatnych zdjęć ani innych informacji o uczniach i ich rodzinach w osobistych mediach społecznościowych, np. Facebooku, bez zgody zainteresowanych stron,
 - nie wdaje się w prywatne rozmowy uczniów w mediach społecznościowych, nie zamieszcza komentarzy i nie udostępnia zdjęć, w jakimkolwiek podtekście, które mogłyby uczniom wyrządzić krzywdę,
- h. nie narusza nietykalności osobistej ucznia, nie zachowuje się wobec dziecka

w sposób niestosowny, np. nie dotyka ucznia, nie głaszcze, nie poklepuje w sposób poufały albo dwuznaczny,

- i. nie angażuje ucznia do jakiegokolwiek aktywności o charakterze seksualnym,
- j. nie angażuje się w poufałe zabawy z uczniami, takimi jak łaskotanie itp.
- k. Upewnia się/informuje dzieci, że jeśli czują się niekomfortowo w jakiejś sytuacji, wobec konkretnego zachowania czy słów - mogą o tym powiedzieć zaufanemu dorosłemu i otrzymają odpowiednią pomoc,
- l. zawsze jest przygotowany na wyjaśnienie swoich działań/zachowania,
- m. zachowuje szczególną ostrożność wobec dzieci, które doświadczyły nadużycia i krzywdzenia; jeżeli dzieci dążyłyby do nawiązania niestosownych bądź nieadekwatnych fizycznych kontaktów z dorosłymi, personel reaguje z wyczuciem, ale stanowczo,
- n. równoważy potrzebę nadzoru z prawem uczniów do prywatności, np. nie wchodzi pod prysznic i do szatni na zajęciach sportowych bez pozwolenia/wcześniejszego poinformowania o tym uczniów; nie otacza uczniów osobistą opieką, jeśli obiektywnie patrząc nie potrzebują opieki,
- o. przy każdej rozmowie o charakterze indywidualnym, na życzenie ucznia, zapewnia obecność innej osoby dorosłej lub innego ucznia,
- p. stale nadzoruje dzieci, każdorazowo upewniając się, że warunki wyjazdów i wycieczek organizowanych przez Szkołę, rozgrywek i meczów wyjazdowych są bezpieczne, co obejmuje m.in. noclegi, zakwaterowanie w pokojach i inne,
- q. w sytuacjach wymagających czynności pielęgnacyjnych i higienicznych wobec ucznia - unika innego niż niezbędny kontaktu fizycznego z dzieckiem.

Zasady nawiązywania kontaktu z uczniami w godzinach pracy, za pomocą kanałów służbowych oraz w celach edukacyjnych lub wychowawczych.

Personel:

- a. kontaktując się z uczniem traktuje go podmiotowo,
- b. kontaktując się z uczniem nie robi tego w sposób niejawnny bądź ukrywany, nie wiąże go z jakąkolwiek gratyfikacją ani nie łączy z relacją władzy,
- c. co do zasady dba o to, aby kontakt z uczniami odbywał się w godzinach pracy i dotyczył celów mieszczących się w zakresie obowiązków personelu,
- d. nie zaprasza uczniów do swojego miejsca zamieszkania, nie spotyka się z nimi prywatnie poza godzinami pracy,
- e. nie inicjuje pozaszkolnych kontaktów z uczniami poprzez prywatne kanały komunikacji (prywatny telefon, e-mail, komunikatory, profile w mediach społecznościowych),
- f. w razie konieczności zainicjowania komunikacji z uczniami poza godzinami pracy korzysta z dziennika elektronicznego lub telefonu służbowego, a innych kanałów łączności używa po uzyskaniu zgody rodziców dziecka,
- g. utrzymując relacje towarzyskie lub rodzinne z bliskimi będącymi rodzicami/opiekunami prawnymi uczniów Szkoły albo uczniami - zachowuje poufność wszystkich informacji dotyczących innych dzieci oraz ich rodziców/opiekunów.

3. Zasady bezpiecznych relacji między małoletnimi.

3.1. Zasady bezpiecznych relacji między małoletnimi.

- a. Uczniowie mają prawo do życia i przebywania w bezpiecznym środowisku. Nauczyciele i personel szkolny chronią uczniów i zapewniają im bezpieczeństwo.
- b. Uczniowie mają obowiązek przestrzegania zasad i norm zachowania określonych w Statucie Szkoły.
- c. Uczniowie uznają prawo innych uczniów do odmienności i zachowania tożsamości ze względu na pochodzenie etniczne, geograficzne, narodowe, religię, status ekonomiczny, cechy rodzinne, wiek, płeć, orientację seksualną, cechy fizyczne, niepełnosprawność. Nie naruszają praw innych uczniów – nikogo nie dyskryminują ze względu na jakąkolwiek odmiennosc.
- d. Zachowanie i postępowanie uczniów wobec kolegów/innych osób nie narusza ich poczucia godności osobistej. Uczniowie są zobowiązani do respektowania praw i wolności osobistych swoich kolegów i koleżanek, ich prawa do własnego zdania, do poszukiwań, do własnych poglądów, wyglądu i zachowania – w ramach społecznie przyjętych norm i wartości.
- e. Kontakty między uczniami cechuje zachowanie przez nich wysokiej kultury osobistej, np. używanie zwrotów grzecznościowych, uprzejmość, życzliwość, poprawny i wolny od wulgaryzmów język, kontrola swojego zachowania i emocji, wyrażanie sądów i opinii w spokojny i konstruktywny sposób, który nikogo nie obraża i nie krzywdzi.
- f. Uczniowie budują wzajemne relacje poprzez niwelowanie konkurencyjności między sobą w różnych obszarach życia, wzajemne zrozumienie oraz konstruktywne, bez użycia siły, rozwiązywanie problemów i konfliktów między sobą. Akceptują i szanują siebie nawzajem.
- g. Uczniowie okazują zrozumienie dla trudności i problemów kolegów/koleżanek i oferują im pomoc. Nie szydzą z ich słabości, nie wyśmiewają, nie krytykują.
- h. W kontaktach między sobą uczniowie nie mogą zachowywać się prowokacyjnie.
- i. Uczniowie mają prawo do własnych poglądów oraz wyrażania ich, pod warunkiem, że sposób ich wyrażania jest wolny od agresji i przemocy oraz nikomu nie wyrządza krzywdy.
- j. Bez względu na powód agresja i przemoc wśród uczniów nigdy nie może być przez nich akceptowana lub usprawiedliwiona. Uczniowie nie mają prawa stosować agresji i przemocy wobec innych uczniów.
- k. Uczniowie mają obowiązek przeciwstawiania się wszelkim przejawom brutalności i wulgarności oraz informowania pracowników Szkoły o zaistniałych zagrożeniach.
- l. Uczeń, który jest świadkiem stosowania przez innego ucznia agresji lub przemocy, ma obowiązek reagowania na nią, na przykład przez poinformowanie dorosłych o zdarzeniu, chronienie osoby doświadczającej przemocy, werbalne przeciwstawienie się osobie/osobom stosującym przemoc,

- m. Wszyscy uczniowie znają obowiązujące w Szkole procedury bezpieczeństwa – wiedzą, jak zachowywać się w sytuacjach, które zagrażają ich bezpieczeństwu lub bezpieczeństwu innych uczniów, gdzie i do kogo dorosłego mogą się w Szkole zwrócić o pomoc.
- n. Jeśli uczeń doświadcza agresji lub przemocy - może uzyskać w Szkole pomoc, zgodnie z obowiązującymi w niej procedurami.

3.2. Zachowania uczniów niedozwolone w Szkole.

- a. Stosowanie agresji i przemocy fizycznej w różnych formach, np.:
 - bicie/uderzenie/popychanie/kopanie/opluwanie,
 - wymuszenia,
 - napastowanie seksualne,
 - nadużywanie swojej przewagi nad inną osobą,
 - fizyczne zaczepki,
 - zmuszanie innej osoby do podejmowania niewłaściwych działań,
 - rzucanie w kogoś przedmiotami,
 - inne, niewymienione formy kwalifikujące się jako agresja lub przemoc fizyczna.
- b. Stosowanie agresji i przemocy słownej w różnych formach, np.:
 - obelgi, wyzwiska,
 - wyśmiewanie, drwienie, szydzenie z ofiary,
 - bezpośrednie obrażanie ofiary,
 - plotki i obraźliwe żarty, przedrzeźnianie,
 - groźby,
 - inne, niewymienione formy kwalifikujące się jako agresja lub przemoc słowna.
- c. Stosowanie agresji i przemocy psychicznej w różnych formach, np.:
 - poniżanie,
 - wykluczanie/izolacja/milczenie/manipulowanie,
 - pisanie na ścianach (np. w toalecie lub na korytarzu),
 - wulgarne gesty,
 - śledzenie/szpiegowanie,
 - obraźliwe wiadomości tekstowe, obrazkowe, wideo,
 - wiadomości na forach internetowych lub tzw. pokojach do czatowania,
 - telefony i e-maile zawierające groźby, poniżające, wulgarne, zastraszające,
 - niszczenie/zabieranie rzeczy,
 - straszenie,
 - szantażowanie,
 - inne, niewymienione formy kwalifikujące się jako agresja lub przemoc psychiczna.
- d. Stwarzanie niebezpiecznych sytuacji, takich jak: rzucanie kamieniami, przynoszenie do Szkoły ostrych narzędzi, niebezpiecznych przedmiotów i substancji (np. środków pirotechnicznych, łańcuchów, noży, zapalniczek).

- e. Nieuzasadnione, to jest bez zgody nauczyciela, opuszczanie sali lekcyjnej. Wagarowanie.
- f. Celowe łamanie zasad bezpieczeństwa podczas zajęć i zabaw organizowanych w Szkole.
- g. Celowe zachowania zagrażające zdrowiu bądź życiu swojemu i innych.
- h. Niewłaściwe zachowanie podczas wycieczek szkolnych i przerw międzylekcyjnych, np. przebywanie w miejscach niedozwolonych, bieganie w miejscach nie wyznaczonych do aktywności ruchowej, itp.
- i. Uleganie nałogom, np. palenie papierosów, wapowanie, picie alkoholu, stosowanie substancji psychoaktywnych.
- j. Rozprowadzanie i stosowanie narkotyków/środków odurzających.
- k. Niestosowne odzywianie się do kolegów lub innych osób w Szkole.
- l. Używanie wulgaryzmów albo słów uznawanych za obraźliwe, obsceniczne i nieestosowne.
- m. Celowe niszczenie lub nieszanowanie własności innych osób/szkolnej.
- n. Kradzież/przywłaszczenie własności kolegów lub innych osób oraz własności szkolnej.
- o. Wyłudzenie pieniędzy lub innych rzeczy od uczniów.
- p. Wysługiwanie się innymi uczniami w zamian za korzyści materialne.
- q. Rozwiązywanie w sposób siłowy konfliktów z kolegami. Udział w bójce.
- r. Szykanowanie uczniów lub innych osób w szkole z powodu odmienności przekonań, religii, światopoglądu, płci, poczucia tożsamości, pochodzenia, statusu ekonomicznego i społecznego, niepełnosprawności, wyglądu.
- s. Niereagowanie na niewłaściwe zachowania kolegów, w szczególności na bicie, wyzywanie, dokuczanie, szykanowanie itp.
- t. Znęcanie się oraz współudział w znęcaniu się nad kolegami.
- u. Zorganizowana przemoc, w tym zastraszanie.
- v. Aroganckie zachowanie wobec kolegów, kierowanie do rówieśników lub innych osób wulgaryzmów.
- w. Kłamanie, oszukiwanie kolegów lub innych osób w Szkole.
- x. Fotografowanie lub filmowanie zdarzeń z udziałem innych uczniów/osób bez ich zgody.
- y. Upublicznianie materiałów i fotografii bez zgody obecnych na nich osób.
- z. Stosowanie wobec innych uczniów/innych osób różnych form cyberprzemocy.

4. Zasady korzystania z urządzeń elektronicznych z dostępem do Internetu oraz zasady ochrony małoletnich przed treściami szkodliwymi i zagrożeniami z sieci.

Obowiązkiem Szkoły jest takie wykorzystanie sieci, które będzie adekwatne do poziomu dojrzałości poznawczej i emocjonalno-społecznej ucznia oraz nie będzie mu szkodzić ani zagrażać jego rozwojowi psychofizycznemu. Do potencjalnych zagrożeń płynących z użytkowania sieci należy zaliczyć:

- dostęp do treści niezgodnych z celami wychowania i edukacji (narkotyki, przemoc, pornografia, hazard),
- działalność innych użytkowników zagrażająca dobru ucznia,

- oprogramowanie umożliwiające śledzenie i pozyskanie danych osobowych użytkowników szkolnej sieci.

4.1. Zasady korzystania z urządzeń elektronicznych z dostępem do Internetu.

- a. Sieć jest monitorowana w taki sposób, aby możliwe było zidentyfikowanie sprawców ewentualnych nadużyć.
- b. Rozwiązania organizacyjne na poziomie Szkoły bazują na aktualnych standardach bezpieczeństwa.
- c. Na wszystkich komputerach z dostępem do Internetu na terenie Szkoły jest zainstalowane i systematycznie aktualizowane oprogramowanie antywirusowe, antyspamowe oraz firewall.
- d. W Szkole wyznaczono pracownika odpowiedzialnego za bezpieczeństwo sieci. Do jego obowiązków należą:
 - zabezpieczenie sieci internetowej Szkoły przed niebezpiecznymi treściami poprzez instalację i aktualizację oprogramowania,
 - sprawdzanie, co najmniej raz w miesiącu, czy na komputerach nie znajdują się niebezpieczne treści.
- e. Pracownik odpowiedzialny za Internet posiada indywidualny login i hasło, umożliwiające korzystanie z Internetu na terenie instytucji. Pracownik zachowuje login i hasło w tajemnicy.
- f. Indywidualny login i hasło do Internetu posiada każdy nauczyciel prowadzący zajęcia komputerowe z dziećmi.
- g. Na terenie Szkoły dostęp ucznia do Internetu możliwy jest wyłącznie pod nadzorem nauczyciela na zajęciach komputerowych. Uczeń może korzystać z Internetu tylko na komputerze z zainstalowanym programem filtrującym treści.
- h. Korzystanie z multimediiów, Internetu i programów użytkowych służy wyłącznie celom informacyjnym i edukacyjnym.
- i. Uczeń obsługuje sprzęt komputerowy zgodnie z zaleceniami nauczyciela.
- j. Użytkownikowi komputera zabrania się:
 - instalowania oprogramowania oraz dokonywania zmian w konfiguracji oprogramowania zainstalowanego w systemie,
 - usuwania cudzych plików, odinstalowania programów, dekompletowania sprzętu,
 - dotykania elementów z tyłu komputera, kabli zasilających, a także kabli sieciowych.

4.2. Zasady korzystania z telefonów komórkowych oraz innych urządzeń elektronicznych.

- a. Uczeń ma prawo korzystać na terenie Szkoły z telefonu komórkowego oraz innych urządzeń elektronicznych zgodnie z ustalonymi w Szkole zasadami.

- b. Przez pojęcie:
telefon komórkowy rozumie się także smartfon,

inne urządzenia elektroniczne rozumie się także tablet, odtwarzacz muzyki, głośnik, dyktafon, kamerę, aparat cyfrowy, słuchawki, zegarek lub opaska z rozszerzonymi funkcjami (np. łączące się z Internetem lub łączące się z telefonem komórkowym) itp.,

teren Szkoły rozumie się każdą przestrzeń, w której odbywają się zajęcia edukacyjne, sportowe i opiekuńcze, w tym: sale lekcyjne, korytarze budynku szkolnego, toalety, jadalnia, gabinety i inne pomieszczenia administracyjne, szatnie, świetlica, przestrzenie przeznaczone na zajęcia sportowe, a podczas wyjść grupowych, obozów i wycieczek – także teren wynikający z planu ww., chyba że nauczyciel opiekujący się grupą zdecydował inaczej.

- 4.3. Ogólne zasady korzystania z telefonów komórkowych oraz innych urządzeń elektronicznych na terenie Szkoły.
- a. Uczniowie przynoszą do Szkoły telefony komórkowe oraz inny sprzęt elektroniczny na własną odpowiedzialność oraz za zgodą rodziców.
 - b. Szkoła nie ponosi odpowiedzialności za zaginięcie, zniszczenie albo kradzież sprzętu przynieszonego przez uczniów.
 - c. Uczniowie nie mogą korzystać z telefonu komórkowego oraz innych urządzeń elektronicznych z dostępem do Internetu podczas zajęć edukacyjnych, opiekuńczych, treningów, uroczystości, a także zajęć pozalekcyjnych organizowanych na terenie Szkoły, chyba że za zgodą nauczyciela prowadzącego ww. zajęcia.
 - d. Uczeń ma obowiązek wyłączyć lub wyciszyć telefon (bez wibracji) i schować go w swojej szafce przed rozpoczęciem zajęć edukacyjnych.
 - e. Na terenie Szkoły obowiązuje zakaz korzystania z Internetu za pośrednictwem telefonu komórkowego i innych urządzeń elektronicznych nie będących własnością Szkoły. Powyższy zapis nie dotyczy sytuacji edukacyjnych, które wynikają z organizacji oraz przebiegu zajęć lekcyjnych prowadzonych przez nauczyciela i są przez niego wcześniej ustalone.
 - f. Telefony i inne urządzenia elektroniczne można wykorzystywać podczas zajęć lekcyjnych w celach dydaktycznych, pod opieką oraz za zgodą nauczyciela prowadzącego zajęcia np. w celu wyszukania informacji niezbędnych do realizacji zadań podczas zajęć, warsztatów itp.
 - g. Jeśli uczeń oczekuje na ważną informację lub połączenie - ma obowiązek poinformować o tym fakcie nauczyciela przed lekcją, uzyskując zezwolenie na skorzystanie z telefonu poza ustalonymi ramami, a także ustalić sposób odebrania wiadomości albo połączenia. Dotyczy to także sytuacji, gdy wystąpiła pilna potrzeba skontaktowania się, np. z rodzicami.
 - h. Na terenie Szkoły zakazuje się uczniom filmowania, fotografowania oraz utrwalania dźwięku na jakichkolwiek nośnikach cyfrowych. W szczególnych

przypadkach nagrywanie zajęć edukacyjnych oraz utrwalanie ich w jakikolwiek sposób możliwe jest wyłącznie po uzyskaniu zgody dyrektora Szkoły lub nauczyciela prowadzącego zajęcia edukacyjne. Nagrywanie dźwięku i obrazu za pomocą telefonu lub innych urządzeń jest możliwe jedynie za zgodą osoby nagrywanej lub fotografowanej. Niedopuszczalne jest nagrywanie lub fotografowanie sytuacji niezgodnych z powszechnie przyjętymi normami etycznymi i społecznymi oraz przesyłanie treści obrażających inne osoby.

- 4.4. Zasady korzystania z telefonów i innych urządzeń elektronicznych podczas wyjść i wycieczek edukacyjnych organizowanych przez Szkołę.
 - a. W przypadku zabrania telefonu i/lub innego urządzenia elektronicznego na wycieczkę, wyjście edukacyjne, obóz itp. uczeń ma prawo korzystania z tych urządzeń wyłącznie w zakresie niewpływającym na organizację i przebieg tego przedsięwzięcia, po uzyskaniu zgody rodziców oraz nauczyciela sprawującego opiekę nad grupą.
 - b. Podczas wyjść zorganizowanych przez Szkołę (teatr, kino, muzeum, filharmonia, zwiedzanie z przewodnikiem, lekcja w terenie, konkursy, zawody sportowe itp.), o ile zgodę na korzystanie z telefonu lub innego urządzenia elektronicznego wyrazi nauczyciel opiekujący się grupą, uczeń jest zobowiązany do wyłączenia/wyciszenia telefonu (bez wibracji) i schowania go w torbie/plecaku.

- 4.5. Zasady postępowania w przypadku naruszenia zasad korzystania z telefonów i innych urządzeń elektronicznych na terenie Szkoły.
 - a. W przypadku naruszenia przez ucznia zasad używania telefonów komórkowych lub innych urządzeń elektronicznych na terenie Szkoły, wychowawca klasy lub nauczyciel odnotowuje zaistniałą sytuację w dzienniku elektronicznym jako informację, która ma wpływ na ocenę zachowania zgodnie z Wewnątrzszkolnymi Zasadami Oceniania.
 - b. W przypadku, gdy sytuacja powtarza się, wychowawca bezzwłocznie informuje o tym fakcie rodziców/prawnych opiekunów ucznia i wspólnie z pedagogiem szkolnym oraz rodzicami/prawnymi opiekunami ustala plan dalszego postępowania.

- 4.6. Zasady ochrony uczniów przed treściami szkodliwymi i zagrożeniami z sieci.
 - a. Szkoła ma obowiązek podejmować działania zabezpieczające uczniów przed łatwym dostępem do tych treści z sieci, które mogą zagrażać ich prawidłowemu rozwojowi.
 - b. Pod pojęciem *treści szkodliwe i zagrożenia z sieci* rozumiane są w szczególności:
 - treści szkodliwe, niedozwolone, nielegalne i niebezpieczne dla zdrowia, m. in. pornografia, treści obrazujące przemoc, promujące działania szkodliwe dla zdrowia i życia dzieci, popularyzujące ideologię

- faszystowską i działalność niezgodną z prawem, nawołujące do samookaleczeń i samobójstw, korzystania z narkotyków,
 - treści stwarzające niebezpieczeństwo pozyskania dzieci do organizacji nielegalnych i terrorystycznych,
 - różne formy cyberprzemocy, np. nękanie, straszenie, szantażowanie z użyciem sieci, publikowanie lub rozsyłanie ośmieszających, kompromitujących informacji albo zdjęć i filmów oraz podszywanie się w sieci pod kogoś wbrew jego woli.
- c. Podstawowe działania zabezpieczające uczniów przed dostępem do treści szkodliwych i zagrożeń z sieci:
- monitorowanie działania i aktualizowanie programu antywirusowego, zapory sieciowej,
 - edukacja medialna – dostarczanie uczniom wiedzy i umiejętności dotyczących posługiwania się technologią komunikacyjną,
 - prowadzenie systematycznych działań profilaktycznych oraz wychowawczych (integracja zespołu klasowego, budowanie dobrych relacji pomiędzy uczniami, wprowadzanie norm grupowych itp.),
 - prowadzenie działań profilaktycznych propagujących zasady bezpiecznego korzystania z sieci oraz uświadamiających zagrożenia płynące z użytkowania różnych technologii komunikacyjnych,
 - włączenie rodziców uczniów w działania Szkoły na rzecz zapobiegania cyberprzemocy, tj. poinformowanie ich o polityce Szkoły w zakresie reagowania na cyberprzemoc, edukacja na temat cyberprzemocy i zagrożeń z sieci,
 - instalowanie aplikacji filtrujących na urządzeniach, z których korzystają pracownicy i uczniowie oraz aplikacji filtrujących do usług sieciowych, które analizują przepływające dane i są w stanie zablokować dostęp do podejrzanych lokalizacji,
 - podejmowanie interwencji w każdym przypadku ujawnienia lub podejrzenia cyberprzemocy lub ujawnienie niebezpiecznych treści, która obejmuje: 1) ustalenie okoliczności zdarzenia, 2) zabezpieczenie dowodów, 3) poinformowanie o sytuacji rodziców/opiekunów uczestników zdarzenia, 4) objęcie pomocą poszkodowanego ucznia, 5) podjęcie działań wobec agresorów, w tym zastosowania środków dyscyplinujących zgodnie z obowiązującym regulaminem Szkoły i rodzajem przewinienia, 6) powiadomienie policji, gdy sprawa jest poważna, gdy zostało złamane prawo lub gdy sprawca nie jest uczniem Szkoły albo jego tożsamość nie jest nikomu znana, 7) w sytuacji znalezienia niebezpiecznych treści na urządzeniu elektronicznym lub zaobserwowanej cyberprzemocy uczniowie bezpośrednio zwracają się do nauczyciela informatyki, bądź innego nauczyciela, którzy w porozumieniu ze szkolnym informatykiem podejmuje odpowiednie kroki chroniące społeczność szkolną i zabezpieczające dostęp do nieodpowiednich treści.

5. Zasady ochrony wizerunku małoletnich.

- 5.1. Szkoła uznając prawo dziecka do prywatności i ochrony dóbr osobistych, zapewnia ochronę wizerunku dziecka.
- 5.2. Wizerunek podlega ochronie na podstawie przepisów zawartych w Kodeksie cywilnym, w ustawie o prawie autorskim o prawach pokrewnych, a także na podstawie ustawy o ochronie danych osobowych jako tzw. dana szczególnej kategorii przetwarzania.
 - a. Upublicznianie wizerunku dziecka do 16 lat, utrwalonego w jakiegokolwiek formie wymaga wyrażenia zgody osoby sprawującej władzę rodzicielską lub opiekę nad dzieckiem.
 - b. Osoba małoletnia powyżej 16 roku życia ma prawo do wyrażenia zgody samodzielnie.
 - c. Zgody, o których mowa w pkt. 5.2.a. oraz 5.2.b. są wyrażane w formie pisemnej, wyraźne i niedorozumiane. Zgody są jednocześnie zgodami na rozpowszechnianie wizerunku małoletniego wskazaną w art. 81 Ustawy o prawie autorskim i prawach pokrewnych.
 - d. Rodzice dziecka/opiekunowie prawni wyrażając zgodę na upublicznienie wizerunku małoletniego określają precyzyjnie miejsca i kanały upubliczniania wizerunku, kontekst, w jakim wizerunek będzie wykorzystany, a także okres upublicznienia.
 - e. Osoba wyrażająca zgodę otrzymuje klauzulę informacyjną o zasadach przetwarzania danych osobowych w postaci wizerunku małoletniego oraz jest informowana przez osobę reprezentującą administratora danych osobowych o przysługujących prawach, w tym prawie do wycofania zgody oraz innych
- 5.3. Jeżeli wizerunek małoletniego stanowi szczegół całości, takiej jak zgromadzenie, krajobraz, publiczna impreza itp., zgoda rodziców/opiekunów na utrwalanie wizerunku dziecka nie jest wymagana.
- 5.4. Zabrania się umieszczania informacji pozwalających ustalić tożsamość osób ujętych na zdjęciu lub innej formie publikacji.
- 5.5. Pracownikowi Szkoły nie wolno umożliwić przedstawicielom mediów utrwalania wizerunku ucznia (filmowanie, fotografowanie, nagrywanie głosu dziecka) na terenie Szkoły bez pisemnej zgody rodzica/opiekuna prawnego ucznia, a także podawanie przedstawicielowi mediów danych kontaktowych do opiekuna dziecka – bez wiedzy i zgody tego opiekuna.
- 5.6. W przypadku utrwalania wizerunku uczniów na zajęciach otwartych albo pokazowych wymagana jest zgoda, jak w pkt. 5.2.a oraz 5.2.b.
- 5.7. Nauczyciel może wykorzystać utrwalony materiał z udziałem małoletnich w celach szkoleniowych lub edukacyjnych tylko z zachowaniem ich anonimowości oraz w sposób uniemożliwiający identyfikację dziecka, za zgodą dyrektora Szkoły.
- 5.8. Ochrona wizerunku uczniów utrwalanych przez kamery monitoringu odbywa się na zasadach określonych w *Regulaminie monitoringu*.
- 5.9. *Regulamin monitoringu* określa zasady udostępniania nagrań podmiotom zewnętrznym, w tym policji, służbom porządkowym oraz w sprawach wymagających wyjaśnień.

6. Zasady ochrony danych osobowych małoletnich.

- 6.1. W Szkole wdrożono *Politykę ochrony danych osobowych osób fizycznych* (pracowników, uczniów, rodziców/opiekunów).
- 6.2. Dokumentacja RODO została opracowana zgodnie z wymogami rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady nr 2016/679 z 27.04.2016 r. w sprawie ochrony osób fizycznych w związku z przetwarzaniem danych osobowych i w sprawie swobodnego przepływu takich danych oraz uchylenia dyrektywy 95/46/WE (ogólne rozporządzenie o ochronie danych) oraz ustawy z dnia 10 maja 2018 r. o ochronie danych osobowych z uwzględnieniem:
 - a. zasady zgodności z prawem, rzetelności i przejrzystości,
 - b. zasady ograniczenia celu przetwarzania danych,
 - c. zasady minimalizacji danych,
 - d. zasady prawidłowości danych,
 - e. zasady ograniczenia przechowania danych,
 - f. zasady integralności i poufności danych,
 - g. zasady rozliczalności.
- 6.3. Osoby upoważnione do przetwarzania danych osobowych uczniów/rodziców posiadają upoważnienie, wydane na podstawie art. 6 i 9 RODO.
 - a. Na potrzeby przetwarzania w formach zdalnych (przekazywanie danych osobowych np. do OKE, SIO, innych organów upoważnionych do przetwarzania danych osobowych uczniów), w Szkole opracowano zasady ich przetwarzania oraz zasady zachowania bezpieczeństwa przetwarzania.
 - b. Każdy pracownik posiadający dostęp do danych osobowych złożył pisemne oświadczenie o znajomości Polityki bezpieczeństwa przetwarzania danych osobowych pod rygorem odpowiedzialności karnej i zobowiązanie do jej przestrzegania pod rygorem odpowiedzialności karnej.
 - c. Rodzice uczniów niepełnoletnich są informowani o przetwarzaniu danych osobowych dzieci poprzez klauzule informacyjne.
 - d. Dyrektor Szkoły wdrożył odpowiednie środki techniczne i organizacyjne w celu zapewnienia bezpieczeństwa przetwarzania danych osobowych.
 - e. Dane osobowe uczniów zarejestrowane w formie pisemnej (wydruki z dziennika elektronicznego, arkusze ocen, zaświadczenia, zwolnienia oraz inna dokumentacja pisemna zawierająca dane osobowe uczniów) są chronione w zamykanych szafach z ograniczonym dostępem do pomieszczeń ich przechowywania (sekretariat, gabinet dyrektora, gabinet pedagoga).
 - f. W Szkole wdrożono odpowiednią procedurę postępowania na wypadek wystąpienia naruszenia ochrony danych osobowych.
 - g. Dane osobowe uczniów udostępniane są wyłącznie podmiotom upoważnionym do ich uzyskania.
 - h. Dane osobowe umieszczone w *Niebieskiej Karcie w części A* udostępniane są zespołowi interdyscyplinarnemu powołanemu w trybie ustawy z dnia 9 marca 2023 r. o zmianie ustawy o przeciwdziałaniu przemocy domowej.

ROZDZIAŁ 4

ZASADY I PROCEDURY PODEJMOWANIA INTERWENCJI W PRZYPADKU PODEJRZENIA KRZYWDZENIA LUB KRZYWDZENIA MAŁOLETNIEGO

1. **Każdy człowiek ma prawo do życia w środowisku domowym wolnym od przemocy.** Człowiek doświadczający przemocy nie może być za nią obwiniany. Każdy człowiek doświadczający przemocy ma prawo do pomocy prawnej, socjalnej, psychologicznej i medycznej.

1.1. Pod pojęciem *przemoc domowa* – należy rozumieć jednorazowe albo powtarzające się umyślne działanie lub zaniechanie, wykorzystujące przewagę fizyczną, psychiczną lub ekonomiczną, naruszające prawa lub dobra osobiste osoby doznającej przemocy domowej, w szczególności:

- a. narażające tę osobę na niebezpieczeństwo utraty życia, zdrowia lub mienia,
- b. naruszające jej godność, nietykalność cielesną lub wolność, w tym seksualną,
- c. powodujące szkody na jej zdrowiu fizycznym lub psychicznym, wywołujące u tej osoby cierpienie lub krzywdę,
- d. ograniczające lub pozbawiające tę osobę dostępu do środków finansowych lub możliwości podjęcia pracy lub uzyskania samodzielności finansowej,
- e. istotnie naruszające prywatność tej osoby lub wzbudzające u niej poczucie zagrożenia, poniżenia lub udręczenia, w tym podejmowane za pomocą środków komunikacji elektronicznej.

1.2. Rodzaje przemocy domowej.

Przemoc fizyczna – to każde intencjonalne działanie sprawcy, mające na celu przekroczenie granicy ciała dziecka. Może powodować różnego rodzaju urazy.

Przemoc psychiczna (maltretowanie psychiczne) – to powtarzający się wzorzec zachowań opiekuna lub skrajnie drastyczne wydarzenie lub wydarzenia, które powodują u dziecka poczucie, że jest nic nie warte, złe, niekochane, niechciane, zagrożone i że jego osoba ma jakąkolwiek wartość jedynie wtedy, gdy zaspokaja potrzeby innych. Wyróżnia się sześć form maltretowania psychicznego:

- a. odtrącanie (werbalne i niewerbalne wrogie odrzucanie lub poniżanie),
- b. zastraszanie,
- c. wyzyskiwanie/przekupstwo,
- d. odmowa reakcji emocjonalnych (ignorowanie potrzeb dziecka, nieokazywanie pozytywnych uczuć, brak emocji w interakcji z dzieckiem),
- e. izolowanie (odmawianie dziecku kontaktów z rówieśnikami i dorosłymi),
- f. zaniedbywanie rozwoju umysłowego, nauki, zdrowia, opieki medycznej.

Krzywdzenie psychiczne dziecka to kategoria, w której najczęściej nie ma widocznych dowodów winy sprawcy. U dziecka występują natomiast objawy będące konsekwencją tego rodzaju przemocy.

Przemoc seksualna – według Światowej Organizacji Zdrowia przemoc seksualna to angażowanie dziecka w aktywność seksualną, której nie jest w stanie w pełni zrozumieć i udzielić na nią świadomej zgody; naruszająca prawo i obyczaje danego społeczeństwa. Z wykorzystywaniem seksualnym mamy do czynienia wtedy, gdy występuje ono pomiędzy dzieckiem a dorosłym lub dzieckiem i innym dzieckiem, w sytuacji zależności, jeśli te osoby ze względu na wiek bądź stopień rozwoju pozostają w stosunku opieki, zależności, władzy. Taka aktywność może obejmować:

- a. nakłanianie lub zmuszanie dziecka do udziału w jakichkolwiek prawnie zabronionych czynnościach seksualnych,
- b. wykorzystywanie dziecka do prostytucji lub innych nielegalnych praktyk seksualnych,
- c. wykorzystywanie dziecka do produkcji przedstawień i materiałów pornograficznych.

Zaniedbywanie – to jedna z form krzywdzenia dziecka polegająca na incydentalnym bądź chronicznym niezaspokajaniu jego potrzeb oraz nierespektowaniu podstawowych praw, powodująca zaburzenia jego zdrowia, a także generująca trudności rozwojowe (za profesor Marią Kolankiewicz). Ta forma przemocy wskazuje na potrzebę szerszej diagnozy systemu rodzinnego pod kątem wydolności wychowawczej rodziców.

2. Rozpoznawanie przemocy wobec małoletniego.

Rozpoznawanie przemocy wobec dziecka odbywa się poprzez:

- a. **ujawnienie przez dziecko przemocy domowej**, które ma miejsce wtedy, kiedy dziecko poinformuje pracownika Szkoły o tym, że doznaje jednej lub kilku jednocześnie form przemocy ze strony swoich najbliższych; **fakt ujawnienia nie podlega ocenie uwiarygadniającej ze strony pracownika Szkoły i zawsze bezwzględnie wymaga reakcji,**
- b. **informacje od osoby będącej bezpośrednim świadkiem przemocy**, które mogą pochodzić od bezpośrednich świadków przemocy, np. od rodzica niekrzywdzącego, rodzeństwa, kolegi, koleżanki, sąsiada, osoby z dalszej rodziny dziecka, przypadkowego świadka przemocy; w każdym przypadku informacje o przemocy wobec dziecka wskazywane jako fakty, a nie domniemania, należy potraktować z pełną odpowiedzialnością i zareagować zgodnie z obowiązującymi zasadami wskazanymi w niniejszej procedurze; podobnie jak w przypadku ujawnienia przemocy przez samo dziecko, **pracownik nie dokonuje oceny wiarygodności podawanych informacji - jest bezwzględnie zobowiązany do zareagowania na taki sygnał,**
- c. analizę objawów krzywdzenia występujących u dziecka,
- d. ocenę stopnia ryzyka wystąpienia przemocy w danej rodzinie.

3. Zgłaszanie przemocy domowej.

- 3.1. Zgłaszanie przemocy domowej przez ucznia.
 - a. Każdy małoletni będący uczniem Szkoły Mistrzostwa Sportowego Tychy może zgłosić ustnie lub pisemnie dowolnej osobie, do której ma zaufanie i będącej pracownikiem Szkoły, fakt stosowania wobec niego przemocy domowej.
 - b. Zgłoszenie doznawanej krzywdy przez małoletniego może nastąpić w bezpośredniej rozmowie, drogą elektroniczną, telefoniczną lub inną dostępną, w każdym czasie.
 - c. W przypadku dziecka obcojęzycznego lub mającego trudności w mowie i piśmie osoba, do której zgłosił się małoletni, zapewnia pomoc w nawiązaniu komunikacji poprzez skorzystanie z pomocy osoby władającej językiem obcym lub zapewnia komunikację w innych formach, np. poprzez wykorzystanie alternatywnych i wspomagających metod komunikacji.
 - d. Osoba, która powzięła informację od krzywdzonego wychowanka podejmuje w pierwszej kolejności działania mające na celu zatrzymanie krzywdzenia dziecka.
 - e. W przypadku zagrożenia życia dziecka, po przekazaniu informacji dyrektorowi Szkoły, zawiadamia w trybie pilnym odpowiednie służby porządkowe o zagrożeniu życia dziecka i pogotowie ratunkowe.
 - f. W przypadkach niewymagających podejmowania nagłych interwencji osoba, która powzięła informację postępuje zgodnie ze szkolną procedurą.
- 3.2. Zgłaszanie przemocy domowej przez pracownika Szkoły.
 - a. Każdy pracownik Szkoły, który zauważy lub podejrzewa u ucznia symptomy krzywdzenia jest zobowiązany zareagować, a jeśli to konieczne - udzielić pierwszej pomocy.
 - b. Pracownik w trybie pilnym przekazuje informację o zaobserwowanym zdarzeniu pedagogowi szkolnemu lub wychowawcy klasy, dołączając pisemną notatkę zawierającą istotne informacje dotyczące wyglądu, stanu, dolegliwości oraz zachowania dziecka, w tym cytaty wypowiedzi dziecka oraz podjęte działania.
 - c. Pedagog szkolny jako osoba upoważniona do prowadzenia spraw związanych z przemocą wobec małoletnich pomaga osobie zgłaszającej wypełnić tzw. *Kartę zgłoszenia – Załącznik 1*. Na karcie podpisują się: pedagog szkolny oraz osoba zgłaszająca.
 - d. Informację o zgłoszeniu pedagog szkolny niezwłocznie przekazuje zastępcy dyrektora ds. dydaktyczno-wychowawczych.
- 3.3. Zgłaszanie przemocy domowej przez osoby z zewnątrz.
 - a. Osoba, która jest świadkiem stosowania przemocy domowej wobec dziecka lub powzięła taką informację ma prawo do zgłoszenia podejrzenia stosowania przemocy lub przemocy.
 - W celu zgłoszenia przemocy domowej ww. osoba jest zobowiązana

- dokonać zgłoszenia bezpośredniego pedagogowi szkolnemu lub zastępcy dyrektora ds. dydaktyczno-wychowawczych.
- Gabinet pedagoga znajduje się na pierwszym piętrze z wejściem bezpośrednio z klatki schodowej.
 - Gabinet dyrektora znajduje się na parterze, w części administracyjno-biurowej, przy sekretariacie.
- b. W trakcie rozmowy osoba zgłaszająca wskazuje na fakty, na podstawie których domniemała o stosowaniu przemocy domowej wobec małoletniego.
 - c. Osoba zgłaszająca przemoc jest zobowiązana wylegitymować się dokumentem zawierającym fotografię oraz wskazać dane do kontaktu.
 - d. Zgłaszający przemoc domową jest informowany o zasadach przetwarzania udostępnionych danych osobowych i ich bezpieczeństwa.
 - e. W przypadku zgłoszeń anonimowych, w tym telefonicznych do sekretariatu Szkoły, pracownik sekretariatu sporządza notatkę z rozmowy telefonicznej i archiwizuje wydruk połączeń, a także niezwłocznie zawiadamia zastępcę dyrektora ds. dydaktyczno-wychowawczych lub pedagoga szkolnego o anonimowym zgłoszeniu, dołączając notatkę z rozmowy telefonicznej ze zgłaszającym lub wydruk ze skrzynki elektronicznej Szkoły.
 - f. W przypadkach anonimowych zgłoszeń stosowanie przemocy wobec małoletniego podlega analizie i zdiagnozowaniu.
 - g. Pracownik, do którego wpłynęło zgłoszenie podejrzenia stosowania przemocy lub jej stosowania wypełnia *Kartę zgłoszenia – Załącznik nr 1*, w obecności – o ile to możliwe – osoby zgłaszającej i w trybie pilnym przekazuje ją koordynatorowi *Strategii ochrony małoletnich*, tj. pedagogowi szkolnemu, a w przypadku jego nieobecności – zastępcy dyrektora ds. dydaktyczno-wychowawczych. Na karcie podpisuje się osoba, do której wpłynęło zgłoszenie oraz osoba zgłaszająca.
 - h. W przypadku, gdy zgłaszana przemoc zagraża życiu lub zdrowiu małoletniego, osoba pozyskująca taką wiedzę jest zobowiązana niezwłocznie zawiadomić Policję.

4. Wstępna ocena sytuacji osoby krzywdzonej.

- a. W każdym przypadku zgłoszenia krzywdzenia lub podejrzenia krzywdzenia dziecka dyrektor Szkoły powołuje *Szkolny Zespół Interwencyjny* do wstępnego zdiagnozowania sytuacji osoby doświadczającej przemocy, w szczególności tzw. czynników ryzyka oraz danych świadczących o przemocy lub wykluczających ją.
- b. Zadaniem ww. zespołu jest w szczególności ustalenie:
 - kto jest sprawcą krzywdzenia i w jakiej relacji pozostaje z dzieckiem,
 - jak często i od jak dawna dziecko jest krzywdzone,
 - jak wobec dziecka zachowują się pozostali członkowie rodziny,
 - jakie relacje ma dziecko z rodzicem niekrzywdzącym,
 - kto może zapewnić dziecku niezbędne wsparcie w środowisku domowym,
 - czy istnieją inne, istotne czynniki towarzyszące przemocy, np. alkoholizm któregoś z rodziców itp.

- c. W skład *Szkolnego Zespołu Interwencyjnego* wchodzi: wychowawca, pedagog szkolny, pedagog specjalny, psycholog, pracownik zgłaszający podejrzenie stosowania przemocy.
- d. Zaleca się, by Zespół (któryś z jego członków) przeprowadził rozmowę z osobą doświadczającą przemocy oraz osobą zgłaszającą podejrzenie lub krzywdzenie dziecka, a także z rodzicem/opiekunem „niekrzywdzącym”.
- e. Wstępną diagnozę przeprowadza się z wykorzystaniem karty obserwacji i diagnozy, będącej *Załącznikiem nr 3*, a w przypadku zaniedbania – kwestionariuszem diagnozującym oznaki zaniedbania będącej *Załącznikiem nr 5*.
- f. W przypadku uwiarygodnienia podejrzenia stosowania przemocy lub stwierdzenia jej stosowania osoba, która powzięła informację, w ścisłej współpracy z pedagogiem szkolnym wszczyna procedurę *Niebieskie Karty*.
- g. W przypadkach niewskazujących na wiarygodność zgłoszenia (pomówienie, kłamstwo) wychowawca klasy, pedagog szkolny i nauczyciele prowadzą wnikliwą obserwację małoletniego i w terminie 3 miesięcy od zgłoszenia ponownie w składzie, jak w pkt. 1.7.e. dokonują oceny sytuacji ucznia.

5. Procedura *Niebieskie Karty*.

5.1. Uzasadnienie do uruchamiania procedury *Niebieskie Karty*.

Ustawa o przeciwdziałaniu przemocy domowej oraz rozporządzenie w sprawie procedury dotyczącej *Niebieskiej Karty* nakłada na pracowników oświaty **obowiązek reagowania w każdej sytuacji podejrzenia przemocy** wobec dziecka, jednocześnie dając możliwość skutecznej, interdyscyplinarnej współpracy na rzecz pomocy i ochrony dziecka i jego rodziny. Uruchamiając procedurę *Niebieskie Karty* pracownik Szkoły otrzymuje możliwość udziału w grupie roboczej składającej się z przedstawicieli innych służb.

- a. Cel procedury: wskazanie zasad postępowania nauczycieli i dyrektora Szkoły w przypadku stwierdzenia krzywdzenia dziecka lub uzasadnionego podejrzenia krzywdzenia.
- b. Zakres procedury i ogólne zasady jej stosowania:
 - procedura postępowania *Niebieskie Karty* obowiązuje wszystkich pracowników zatrudnionych w Szkole Mistrzostwa Sportowego Tychy,
 - nadzór nad stosowaniem procedury sprawuje dyrektor Szkoły,
 - bezpośredni nadzór nad realizacją działań w sprawach krzywdzenia uczniów pełni zastępca dyrektora ds. dydaktyczno-wychowawczych,
 - dyrektor udziela wsparcia i pomocy osobom bezpośrednio zaangażowanym w proces pomocy osobie doświadczającej przemocy domowej, w tym pomocy prawnej i organizacyjnej,
 - koordynatorem pomocy dziecku krzywdzonemu jest pedagog szkolny,
 - w sytuacji prowadzenia dużej liczby przypadków lub ich złożoności, dyrektor może zadanie koordynacji kolejnych powierzyć innej osobie, przy czym nadal pozostają one w ogólnym rejestrze prowadzonym przez pedagoga.

- c. Zasadą udzielania pomocy dziecku krzywdzonemu przez Szkołę jest interdyscyplinarna współpraca zespołowa ograniczona do osób pracujących z dzieckiem.
- d. Druki i formularze *Niebieskie Karty – A* i *Niebieskie Karty – B* znajdują się w sekretariacie Szkoły oraz są dostępne w gabinecie pedagoga szkolnego.
- e. Rejestr wszczętych procedur *Niebieskie Karty* oraz dokumentację prowadzi i przechowuje pedagog szkolny. Zakończone sprawy są przechowywane w oddzielnym segregatorze i archiwizowane przez okres 5 lat w szkolnym archiwum.
- f. Wgląd w dokumentację wszczętych procedur posiadają wyłącznie osoby upoważnione imiennie przez dyrektora Szkoły. Ww. osoby są zobowiązane do złożenia oświadczenia o zachowaniu poufności informacji i danych osobowych umieszczanych w dokumentach – zgodnie z *Załącznikiem nr 2*.

5.2. Wszczęcie procedury *Niebieskie Karty*.

- a. Wszczęcie procedury *Niebieskie Karty* następuje z chwilą wypełnienia formularza *Karty A* w przypadku powzięcia, w toku prowadzonych czynności służbowych lub zawodowych, podejrzenia stosowania przemocy wobec dziecka lub w wyniku zgłoszenia dokonanego przez członka rodziny lub przez osobę będącą świadkiem przemocy w rodzinie.
- b. Do wszczęcia procedury *Niebieskie Karty* nie jest wymagana zgoda osoby doznającej przemocy.
- c. Do wszczęcia procedury *Niebieskie Karty* nie jest wymagany uprzedni kontakt z osobą stosującą przemoc domową ani obecność tej osoby w czasie wypełniania kwestionariusza.
- d. Pedagog szkolny lub inna osoba wszczynająca procedurę *Niebieskie Karty* ma prawo wykorzystać informacje zawarte we wstępnej diagnozie oceny sytuacji ucznia, a także przeprowadzić rozmowę z małoletnim.
- e. Rozmowę z osobą, co do której istnieje podejrzenie, że jest dotknięta przemocą w rodzinie, przeprowadza się w warunkach gwarantujących swobodę wypowiedzi oraz zapewniających jej bezpieczeństwo.
- f. Czynności w ramach procedury *Niebieskie Karty* przeprowadza się w obecności rodzica, opiekuna prawnego lub faktycznego.
 - w sytuacji, gdy to rodzice, opiekun prawny lub faktyczny są podejrzani o stosowanie przemocy wobec dziecka, ww. czynności przeprowadza się w obecności pełnoletniej osoby najbliższej, np. dziadków, pradiadków, rodzeństwa, a w przypadku braku takiej możliwości – w obecności wychowawcy klasy,
 - w miarę możliwości podczas rozmów powinien być również obecny psycholog.
- g. Żaden z formularzy *Niebieskie Karty* nie wymaga podpisu osoby podejrzanej o doznawanie czy stosowanie przemocy domowej.
- h. Po wypełnieniu *Karty A* osoba doświadczająca przemocy, rodzic, opiekun

prawny lub faktyczny albo osoba, która zgłosiła podejrzenie stosowania przemocy w rodzinie otrzymuje wypełniony formularz *Karty B*.

- i. *Formularz B* jest dokumentem dla osób pokrzywdzonych, zawierającym definicję przemocy, praw człowieka oraz informację o miejscach, w których można uzyskać pomoc.
- j. *Formularz B* nie przekazuje się osobie podejrzanej o stosowanie przemocy domowej.
- k. Wypełniony *formularz A* przekazuje się niezwłocznie do zespołu interdyscyplinarnego, tj. nie później niż w terminie 5 dni od wszczęcia procedury.
- l. Osobą upoważnioną do przekazania formularza jest pedagog szkolny. Pedagog zawiadamia zastępcę dyrektora ds. dydaktyczno-wychowawczych oraz dyrektora Szkoły o podjętej decyzji i fakcie przekazania formularza do zespołu interdyscyplinarnego.
- m. **Wypełnienie *formularza A* nie zwalnia z obowiązku podjęcia działań interwencyjnych zapewniających bezpieczeństwo osobie doznającej przemocy.**

5.3. Zalecenia do prowadzenia rozmowy z osobą doświadczającą przemocy.

- a. Celem rozmowy z dzieckiem jest zebranie informacji potwierdzających bądź niepotwierdzających jego krzywdzenie w rodzinie, określających charakter i okoliczności zdarzeń, rolę i zachowanie innych członków rodziny oraz zidentyfikowanie sprawcy.
- b. Nadrzędnym celem spotkania jest udzielenie uczniowi wsparcia. Sposób prowadzenia rozmowy z dzieckiem powinien uwzględniać jego wiek, możliwości rozwojowe, fakt czy dziecko samo ujawniło doświadczenie krzywdy domowej, czy podejrzenie zrodziło się w oparciu o inne przesłanki np. informacje osób trzecich albo zaobserwowane u dziecka symptomy fizyczne i/lub behawioralne.
- c. Prowadzący rozmowę powinien zadbać przede wszystkim o zdobycie zaufania ucznia. Rozmowa powinna odbyć się w miejscu bezpiecznym i cichym, pamiętając, że dziecko może doznawać uczucia wstydu, lęku o przyszłość swoją i swojej rodziny, lęku przed obwinianiem go przez rodziców za kłopoty wynikające z ujawnienia sprawy, lęku przed zemstą sprawcy przemocy, braku znajomości odpowiedniego słownictwa - szczególnie, gdy rozmowa będzie dotyczyć przemocy o podłożu seksualnym.
- d. Podstawową zasadą jest używanie w rozmowie z dzieckiem prostego, zrozumiałego języka (zdania pojedyncze, bez trudnych wyrazów itd.). Stawiane pytania powinny mieć otwarty charakter, umożliwiający dziecku opowiedzenie własnymi słowami o tym co mu się przytrafiło. Nie można zadawać pytań sugerujących.
- e. Dodatkowe wskazówki, którymi warto się kierować rozmawiając z dzieckiem co do którego istnieje podejrzenie, że jest krzywdzone:
 - należy zachować spokój,

- nie można okazywać złości, zszokowania czy zakłopotania tym, co dziecko mówi,
- należy powstrzymać się od wypowiadania negatywnych sądów o osobie stosującej przemoc,
- warto pamiętać, że nauczyciel nie jest śledczym,
- należy starać się oszczędzić dziecku traumy związanej z koniecznością kilkukrotnego powtarzania bolesnych szczegółów,
- należy pozwolić dziecku ujawnić to, na co jest gotowe,
- nie wolno pospieszać dziecka, trzeba dostosować się do jego tempa relacjonowania wydarzeń,
- należy zapewnić dziecko, że dobrze robi ujawniając krzywdy, których doznało, zapewnić, że to co się stało nie jest jego winą, że nie ponosi odpowiedzialności za to, że nie powiedziało o tym, co mu się przydarzyło od razu,
- należy przejawiać zaufanie i wiarę w to, co mówi dziecko i przyjmować to bez osądzania,
- nie należy dramatyzować, tworzyć atmosfery sensacji, ale jednocześnie nie należy udawać przed dzieckiem, że wszystko jest w porządku,
- nie wolno zaprzeczać lub bagatelizować uczuć dziecka,
- warto starać się tłumaczyć, że są dzieci mające podobne problemy, z którymi czują się tak samo, że różne trudności, które uczeń przeżywa, np. ból fizyczny, koszmary nocne itp., są zrozumiałe, ale miną,
- nie można obiecywać dziecku zachowania rozmowy w tajemnicy ani innych pochopnych deklaracji (nie ma pewności, jak dalej potoczą się losy dziecka, nie wiadomo czy osoba stosująca przemoc od razu zostanie odizolowany od niego, jak zareaguje jego rodzina, czy nikt inny już go nie skrzywdzi itp.).

6. Zadania pracowników Szkoły Mistrzostwa Sportowego Tychy w sytuacji podejrzenia krzywdzenia lub krzywdzenia w formie przemocy domowej.

- 6.1. Każdy pracownik jest zobowiązany podjąć działania:
 - a. w przypadku bezpośredniego zagrożenia życia lub zdrowia: zawiadomić pogotowie ratunkowe i policję,
 - b. w przypadku zauważenia niepokojących symptomów: zgłosić to pedagogowi szkolnemu - koordynatorowi *Standardów ochrony małoletnich* oraz zastępcy dyrektora ds. dydaktyczno-wychowawczych.

- 6.2. Zadania i obowiązki pracowników Szkoły w sytuacji podejrzenia krzywdzenia lub krzywdzenia w formie przemocy domowej.
 - a. Dyrektor Szkoły:
 - w porozumieniu z pedagogiem szkolnym - koordynatorem *Standardów ochrony małoletnich* występuje do właściwych organów

- z zawiadomieniem o zagrożeniu dziecka krzywdzeniem,
- podpisuje wszystkie pisma wychodzące na zewnątrz w sprawach krzywdzenia uczniów,
- powołuje *Zespoły interwencyjne* do diagnozy i oceny ryzyka zagrożenia przemocą domową, odrębne dla każdej sprawy,
- organizuje pomoc psychologiczno-pedagogiczną dla osoby doznającej przemocy,
- określa zasady prowadzenia dokumentacji i jej archiwizowania,
- wydaje upoważnienia do dostępu do danych osobowych osobom biorącym udział w rozpoznawaniu przemocy domowej,
- nadzoruje pracę *Zespołu interwencyjnego*,
- współpracuje z instytucjami zewnętrznymi działającymi na rzecz wspierania i pomocy osobom doświadczającym przemocy domowej
- zapewnia bezpieczeństwo i ochronę prawną pracownikom wszczynającym procedurę *Niebieskie Karty* oraz osobom doznającym krzywdy ze strony osób stosujących przemoc domową, ich oskarżania, gróźb i przemocy,
- zapewnia pomoc nauczycielom w realizacji ich zadań i doskonaleniu zawodowym, ułatwiając możliwość konsultacji trudnych przypadków ze specjalistami,
- organizuje szkolenia w zakresie reagowania na przemoc w rodzinie.

b. Pedagog szkolny:

- udziela bezpośredniej pomocy dziecku, jeśli zagrożone jest jego zdrowie lub życie, np. w sytuacji obrażeń na ciele organizuje pomoc medyczną wzywając pogotowie, a jeśli stan zdrowia ucznia nie kwalifikuje się do wezwania karetki - wysyła wnioski do sądu rejonowego z wnioskiem o wydanie zgody na poddanie dziecka badaniu lekarskiemu bez wiedzy i zgody rodziców i ewentualnie odprowadza dziecko do lekarza pediatry prosząc o dokonanie opisu stanu dziecka,
- zbiera informacje o dziecku w celu wstępnego zdiagnozowania jego sytuacji, w szczególności o tzw. czynnikach ryzyka, ponadto dane świadczące o przemocy lub wykluczające ją, kto jest sprawcą krzywdzenia i w jakiej relacji pozostaje z dzieckiem, jak często i od jak dawna dziecko jest krzywdzone, informacje o zachowaniach pozostałych członków rodziny wobec dziecka, relacjach jakie ma dziecko z osobą rodzica niekrzywdzącego, o osobach wspierających je, informacje o innych czynnikach towarzyszących przemocy – np. uzależnieniu od alkoholu rodziców). Dane te pozyskuje od innych pracowników Szkoły, samego dziecka, rodziców dziecka,
- przewodniczy *Zespołowi interwencyjnemu*,
- wszczyna procedurę *Niebieskie Karty*,
- przeprowadza we współpracy z wychowawcą oraz innymi osobami zaangażowanymi w pomoc dziecku ocenę zagrożenia dziecka przemocą,

- organizuje pomoc materialną uczniom zagrożonym zaniedbaniem,
- współpracuje z dyrektorem w podejmowaniu interwencji, tj. informuje dyrektora Szkoły o każdym przypadku podejrzenia przemocy w rodzinie oraz gromadzi i przechowuje dokumentację,
- w przypadku powołania do grupy diagnostyczno-pomocowej - uczestniczy w jej pracach,
- monitoruje sytuację dziecka poprzez kontakt z wychowawcą, nauczycielami, pracownikami niepedagogicznymi,
- współpracuje ze specjalistami z poradni specjalistycznych, do których kierowany jest uczeń lub jego rodzice,
- informuje rodziców o działaniach podjętych na rzecz dziecka, w tym m.in. kontakcie z zespołem interdyscyplinarnym i podjętych przez ten zespół decyzjach oraz zaleceniach/propozycjach działań dla rodzica,
- prowadzi dokumentację dot. udzielanej pomocy psychologiczno-pedagogicznej (dziennik oraz dokumentację badań i czynności uzupełniających dot. każdego ucznia objętego pomocą psychologiczno-pedagogiczną).

c. Wychowawca klasy:

- udziela bezpośredniej pomocy dziecku, jeśli zagrożone jest jego zdrowie lub życie, np. w sytuacji obrażeń na ciele organizuje pomoc medyczną wzywając pogotowie, a jeśli stan zdrowia ucznia nie kwalifikuje się do wezwania karetki - wysyła wniosek do sądu rejonowego z wnioskiem o wydanie zgody na poddanie dziecka badaniu lekarskiemu bez wiedzy i zgody rodziców i ewentualnie odprowadza dziecko do lekarza pediatry prosząc o dokonanie opisu stanu dziecka,
- wszczyna procedurę *Niebieskie Karty*,
- kontaktuje się z pedagogiem przekazując mu informacje o swoich obserwacjach,
- wypełnia *Kartę zgłoszenia podejrzenia przemocy – Załącznik nr 1*,
- swoje spostrzeżenia zapisuje i włącza do indywidualnej dokumentacji ucznia,
- współpracuje z pedagogiem ustalając plan pomocy dziecku,
- systematycznie monitoruje sytuację dziecka obserwując ewentualne zmiany w zachowaniu, zamieszczając opisy w indywidualnej dokumentacji ucznia,
- udziela dziecku pomocy psychologiczno-pedagogicznej podczas bieżącej pracy.

d. Nauczyciele:

- kontaktują się z wychowawcą klasy i pedagogiem, przekazując im informacje o swoich podejrzeniach i obserwacjach oraz dołączają *Kartę zgłoszenia podejrzenia przemocy – Załącznik nr 1*, a jeśli kontakt danego dnia nie jest możliwy zapisują wiernie stwierdzone fakty w formie notatki

- służbowej i przekazują niezwłocznie następnego dnia,
- wszczynają procedurę *Niebieskie Karty*,
- prowadzą wnikliwe obserwacje dziecka podczas zajęć, w czasie przerw, na zajęciach pozalekcyjnych,
- za upoważnieniem dyrektora biorą udział w posiedzeniach *Zespołu interwencyjnego*,
- udzielają pomocy psychologiczno-pedagogicznej podczas bieżącej pracy z dzieckiem.

e. Pracownicy obsługi i administracji:

- kontaktują się z wychowawcą klasy, do której uczęszcza uczeń oraz z pedagogiem, przekazując informacje o swoich podejrzeniach i obserwacjach, a jeżeli kontakt danego dnia nie jest możliwy zapisują wiernie stwierdzone fakty w formie notatki służbowej i przekazują niezwłocznie następnego dnia,
- w sytuacjach zagrożenia dziecka chronią go przed kontaktem z osobą stosującą przemoc,
- zwracają szczególną uwagę na stan trzeźwości osób odbierających ucznia,
- w razie potrzeby sprawdzają aktualność upoważnienia do odbioru dziecka; są czujni i wspomagają kadrę pedagogiczną przed odbiorem przez osobę podejrzaną o krzywdzenie ucznia.

7. Zasady i procedury postępowania w przypadku wystąpienia zagrożenia cyfrowego.

7.1. Zasady i procedury postępowania nauczycieli i innych pracowników Szkoły w przypadku podejrzenia lub zaistnienia cyberprzemocy.

a. Postanowienia ogólne.

- Szkoła prowadzi działania profilaktyczne uświadamiające całej społeczności szkolnej zasady korzystania i zagrożenia płynące z użytkowania różnych technologii komunikacyjnych.
- Procedury zawierają zasady postępowania nauczycieli i innych pracowników Szkoły w sytuacji podejrzenia lub ujawnienia cyberprzemocy.
- Z procedurami zapoznawani są uczniowie Szkoły oraz ich rodzice/opiekunowie prawni.
- O procedurach obowiązujących w przypadku cyberprzemocy wychowawcy informują rodziców/opiekunów na spotkaniach z rodzicami, a uczniów - podczas zajęć z wychowawcą. Rodzice dokumentują fakt zapoznania się z procedurami poprzez złożenie oświadczeń i podpisów w dokumentacji Szkoły.
- Poniższe procedury są dostępne w sekretariacie oraz zostały opublikowane w serwisie internetowym Szkoły.

- b. Opis procedury reagowania Szkoły na ujawnienie cyberprzemocy.
Zapewnienie bezpieczeństwa w Szkole jest jednym z najważniejszych zadań placówki oświatowej. Ujawnienie zjawiska cyberprzemocy wymaga podjęcia działań interwencyjnych.
- c. Ujawnienie przypadku cyberprzemocy.
Osobami, które mogą zgłosić o podejrzeniu lub zaistnieniu cyberprzemocy mogą być: poszkodowany uczeń, jego rodzice lub opiekunowie, inni uczniowie, świadkowie zdarzenia, nauczyciele, inne osoby posiadające wiedzę w ww. temacie.
- d. Ustalenie okoliczności zdarzenia. Zgłaszanie wypadków cyberprzemocy odbywa się według wyszczególnionych niżej zasad.
- Poszkodowany lub świadek cyberprzemocy informuje wychowawcę klasy lub w wypadku jego nieobecności pedagoga szkolnego lub zastępcę dyrektora lub dyrektora Szkoły o wystąpieniu zdarzenia.
 - Jeśli wiedzę o zajściu posiada nauczyciel niebędący wychowawcą, powinien przekazać informację do wychowawcy klasy, który informuje o fakcie pedagoga szkolnego i zastępcę dyrektora ds. dydaktyczno-wychowawczych.
 - Pedagog szkolny i zastępca dyrektora wraz z wychowawcą klasy powinni dokonać analizy zdarzenia i zaplanować dalsze postępowanie.
 - Nie konfrontuje się osoby stosującej cyberprzemoc z poszkodowanym uczniem.
- e. Zabezpieczenie dowodów.
- Wszelkie dowody cyberprzemocy powinny zostać zabezpieczone i zarejestrowane.
 - Zabezpieczenia dokonuje nauczyciel informatyki lub inna osoba wskazana przez dyrektora. W miarę możliwości należy ustalić tożsamość osoby odpowiedzialnej za stosowanie cyberprzemocy.
 - W sytuacji, gdy ustalenie sprawcy nie jest możliwe, należy skontaktować się z dostawcą usługi w celu usunięcia z Sieci kompromitujących lub krzywdzących materiałów. W przypadku, gdy zostało złamane prawo, a tożsamości sprawcy nie udało się ustalić, należy bezwzględnie skontaktować się z policją.
 - W sporządzanej dokumentacji, np. notatce służbowej lub formularzu zgłoszenia należy zanotować datę i czas otrzymania materiału, treść wiadomości oraz, jeśli to możliwe, dane nadawcy (nazwę użytkownika, adres e- mail, numer telefonu komórkowego, itp.) lub adres strony internetowej, na której pojawiły się szkodliwe treści/profil.
- f. Działania pedagoga szkolnego wobec osoby stosującej cyberprzemoc w przypadku, gdy jest uczniem Szkoły:

- przeprowadzenie rozmowy z uczniem stosującym cyberprzemoc o jego zachowaniu (ustalenie okoliczności zdarzenia, wspólne zastanowienie się nad przyczynami, próba rozwiązania sytuacji konfliktowej, omówienie skutków i konsekwencji regulaminowych postępowania, zobowiązanie do usunięcia szkodliwych materiałów z sieci i zadośćuczynienia),
 - powiadomienie rodziców ucznia stosującego cyberprzemoc i omówienie z nimi zachowania ucznia (zapoznanie z dowodami i decyzja w sprawie dalszego postępowania i podjętych przez Szkołę środków, pozyskanie rodziców do współpracy),
 - objęcie ucznia stosującego cyberprzemoc pomocą psychologiczno-pedagogiczną,
 - wyciągnięcie konsekwencji oraz zastosowanie środków dyscyplinarnych wobec ucznia/uczniów stosujących cyberprzemoc (środki przewidziane w Statucie Szkoły, z uwzględnieniem skali dręczenia, czasem stosowania cyberprzemocy, jawnością sprawy, postawą ucznia stosującego cyberprzemoc itp.; celem działań jest w szczególności zatrzymanie przemocy, zapewnienie poczucia bezpieczeństwa poszkodowanemu uczniowi, wzbudzenie w uczniu stosującym cyberprzemoc refleksji na temat swojego zachowania, pokazanie społeczności szkolnej, że cyberprzemoc nie będzie tolerowana).
- g. Działania wobec ucznia poszkodowanego cyberprzemocą:
- objęcie ucznia doświadczającego zjawiska cyberprzemocy pomocą psychologiczno-pedagogiczną udzielaną w szczególności przez wychowawcę klasy, nauczycieli i trenerów uczących dziecko, pedagoga szkolnego, psychologa oraz specjalistów – w miarę potrzeb, podczas bieżącej pracy z uczniem oraz w formie rozmów, porad i konsultacji (zapewnienie ucznia, że postąpił właściwie zgłaszając cyberprzemoc i że nikt nie ma prawa tak się wobec niego zachowywać; zapewnienie, że Szkoła nie toleruje cyberprzemocy; udzielenie praktycznych rad jak zadbać o swoje bezpieczeństwo w sieci oraz jak zabezpieczyć materiał dowodowy),
 - monitorowanie sytuacji ucznia (czy nie są stosowane wobec niego akty odwetu, itp.),
 - poinformowanie rodziców/opiekunów dziecka muszą o zdarzeniu, zapewnienie wsparcia psychologiczno-pedagogicznego.
- h. Ochrona świadków, którzy zgłaszają zdarzenie:
- nienarażanie świadka na groźby i zdarzenia ze strony sprawcy w wyniku podjętej interwencji,
 - prowadzenie działań w sposób bardzo dyskretny i poufny,
 - objęcie ucznia – świadka zdarzenia pomocą psychologiczno-pedagogiczną w miarę rozpoznanych potrzeb (zapewnienie o dyskrecji, odwołanie się do

słuszności podjętych przez świadka działań, zapewnienie o tym, że dane osobowe świadka nie zostaną ujawnione – chyba, że na wniosek policji).

- i. Sporządzenie dokumentacji z zajścia.
 - Pedagog szkolny lub wychowawca klasy lub inna osoba prowadząca rozmowy z uczestnikami zdarzenia zobowiązany jest do sporządzenia notatki służbowej z rozmów.
 - Jeżeli rozmowa była np. w obecności innego nauczyciela, powinien on również ją podpisać.
 - Jeżeli zabezpieczono dowody, należy dołączyć je do dokumentacji, np. w formie wydruku screenów, wiadomości itp.
- j. Powiadomienie sądu rodzinnego i policji.

W zależności od okoliczności zdarzenia, np. gdy rodzice odmawiają lub unikają współpracy ze Szkołą albo uczeń nie zaniechał dotychczasowego postępowania albo kiedy pojawiają się informacje o innych przejawach demoralizacji ucznia albo gdy wykorzystano wszystkie dostępne środki i uczeń nie wykazuje poprawy zachowania itp. - konieczne może być zawiadomienie o sprawie sądu rodzinnego. W wypadku bardzo drastycznych aktów agresji z naruszeniem prawa dyrektor Szkoły zgłasza ten fakt policji, która prowadzi dalsze działania.

7.2. Zasady i procedury postępowania nauczycieli i innych pracowników Szkoły w przypadku podejrzenia dostępu małoletnich do treści szkodliwych, niepożądanych i nielegalnych.

- a. Podstawy prawne.

Kodeks karny: art. 200 § 1–5, art. 200a, art. 200b, art. 202 § 1-4b, art. 256, art. 257; Statut Szkoły Mistrzostwa Sportowego Tychy.
- b. Rodzaj zagrożenia objętego procedurą.

Zagrożenie łatwym dostępem do treści szkodliwych, niedozwolonych, nielegalnych i niebezpiecznych dla zdrowia (pornografia, treści obrazujące przemoc, promujące działania szkodliwe dla zdrowia i życia dzieci, popularyzujące działalność niezgodną z prawem, nawołujące do samookaleczeń i samobójstw, korzystania z narkotyków; niebezpieczeństwo werbunku dzieci i młodzieży do organizacji nielegalnych i terrorystycznych).
- c. Telefony/kontakty alarmowe.

Zgłaszanie nielegalnych treści: www.dyzurnet.pl, numer alarmowy 112, policja 997.
- d. Sposób postępowania w przypadku wystąpienia zagrożenia.

Reakcja Szkoły w przypadku pozyskania wiedzy o wystąpieniu zagrożenia

będzie zależna od tego, czy:

- treści te można bezpośrednio powiązać z uczniami Szkoły (sprawę prowadzi Szkoła),
- treści nielegalne lub szkodliwe niemające związku z uczniami Szkoły wymagają kontaktu Szkoły z odpowiednimi służbami (sprawa zostaje przekazana instytucjom zewnętrznym, np. policji).

e. Opis okoliczności, analiza, zabezpieczenie dowodów.

W pierwszej kolejności należy zabezpieczyć dowody w formie elektronicznej (pliki z treściami niedozwolonymi, zapisy rozmów w komunikatorach, e-maile, zrzuty ekranu), znalezione w Internecie lub w komputerze ucznia. Zabezpieczenie dowodów jest zadaniem rodziców/opiekunów, może ich w tym wspomagać przedstawiciel Szkoły.

f. Identyfikacja sprawcy.

W identyfikacji sprawców kluczową rolę odgrywają zgromadzone dowody. W procesie udostępniania nielegalnych i szkodliwych treści małoletnim biorą udział na ogół twórcy treści np. pornograficznych oraz osoby, które udostępniły je dziecku (rówieśnicy, uczniowie tej samej Szkoły/klasy, dzieci sąsiadów itp.). O zdarzeniu informuje się rodziców/opiekunów wszystkich dzieci uczestniczących w nim.

g. Działania wobec sprawców zdarzenia.

W przypadku udostępniania przez ucznia treści opisanych wcześniej jako szkodliwe, nielegalne i niebezpieczne dla zdrowia należy przeprowadzić z nim rozmowę na temat jego postępowania i w jej trakcie uzmysłwić szkodliwość prowadzonych przez niego działań. Działania Szkoły powinny koncentrować się na aktywnościach wychowawczych.

W przypadku upowszechniania przez sprawców treści nielegalnych (np. pornografii dziecięcej) dyrektor Szkoły składa zawiadomienie o zdarzeniu na policji.

h. Działania wobec poszkodowanych.

Począwszy od pierwszego etapu interwencji dzieci otacza się opieką psychologiczno-pedagogiczną. Rozmowę z dzieckiem przeprowadza się z uwzględnieniem jego komfortu psychicznego, z poszanowaniem poufności i podmiotowości ucznia ze względu na fakt, iż kontakt z treściami nielegalnymi może mieć szkodliwy wpływ na jego psychikę. W trakcie rozmowy należy ustalić okoliczności uzyskania przez ofiarę dostępu do ww. treści. O zdarzeniu należy bezwzględnie powiadomić rodziców/opiekunów i uzgodnić z nimi podejmowane działania i formy wsparcia dziecka.

- i. Działania wobec świadków.
W przypadku, gdy informacja na temat zdarzenia dotrze do środowiska rówieśniczego osoby doświadczającej przemocy Szkoła podejmuje działania edukacyjne i wychowawcze.
 - j. Współpraca z policją i sądem.
W przypadku naruszenia prawa, np. rozpowszechniania materiałów pornograficznych z udziałem nieletniego lub prób uwiedzenia małoletniego przez osobę dorosłą, Szkoła niezwłocznie powiadamia policję.
 - k. Współpraca ze służbami i placówkami specjalistycznymi.
Kontakt z treściami szkodliwymi może wywołać potrzebę skorzystania przez osobę doświadczającą przemocy ze specjalistycznej opieki psychologicznej. Decyzja o takim kontakcie i skierowaniu na terapię musi zostać podjęta w porozumieniu z rodzicami/opiekunami prawnymi ucznia.
- 7.3. Zasady i procedury postępowania w przypadku naruszenia prywatności, tj. nieodpowiedniego, niezgodnego z prawem wykorzystania danych osobowych lub wizerunku ucznia bądź pracownika Szkoły Mistrzostwa Sportowego Tychy.
- a. Podstawy prawne.
Kodeks karny: art. 190a; RODO 30.
 - b. Rodzaj zagrożenia objętego procedurą.
Zagrożenie naruszenia prywatności polega na naruszeniu prywatności dziecka lub pracownika Szkoły poprzez nieodpowiednie lub niezgodne z prawem wykorzystanie danych osobowych lub wizerunku ucznia albo pracownika Szkoły, w szczególności podszywanie się pod inną osobę, wykorzystywanie jej wizerunku lub danych osobowych w celu wyrządzenia jej szkody osobistej lub majątkowej. Najczęstszymi formami wyłudzenia lub kradzieży danych jest przejęcie profilu na portalu społecznościowym w celu dyskredytacji lub naruszenia dobrego wizerunku (np. publikacja zdjęć intymnych bądź fotomontażu), szantażowania (w celu uzyskania korzyści finansowych w zamian za niepublikowanie zdjęć bądź treści naruszających reputację ofiary), dokonania zakupów i innych transakcji finansowych (np. w sklepach internetowych na koszt ofiary).
 - c. Sposób postępowania w przypadku wystąpienia zagrożenia.
 - Przyjęcie zgłoszenia i ustalenie okoliczności zdarzenia.
Gdy sprawcą jest uczeń Szkoły: uczeń lub rodzice/opiekunowie powinni skontaktować się z dyrektorem, wychowawcą lub osobą odpowiedzialną za koordynację działań związanych z bezpieczeństwem cyfrowym na terenie Szkoły.
Gdy sprawcą jest osoba dorosła: rodzice/opiekunowie powinni

skontaktować się bezpośrednio z policją i powiadomić o tym Szkołę. Zgodnie z Kodeksem karnym ściganie następuje na wniosek pokrzywdzonego.

- Opis okoliczności, analiza, zabezpieczenie dowodów.

W pierwszej kolejności należy zabezpieczyć dowody działania (np. e-mail, zrzut ekranu oraz adres strony, na której udostępniony został wizerunek ucznia, konwersacja w komunikatorze, SMS itp.). Równolegle należy dokonać zmian tych danych identyfikujących, które zależą od osoby, która doświadczyła naruszenia prywatności, tj. haseł i loginów lub kodów dostępu do platform i portali internetowych, tak aby uniemożliwić kontynuację procederu.

Jeśli wykradzione dane zostały wykorzystane w celu naruszenia dobrego wizerunku poszkodowanego bądź w innych celach niezgodnych z prawem, należy dążyć do wyjaśnienia tych działań i usunięcia ich skutków, także tych widocznych w Internecie.

- d. Identyfikacja sprawcy.

W przypadku znanego sprawcy, który nie działał w celu naruszenia dobrego wizerunku poszkodowanego bądź w innych celach niezgodnych z prawem, Szkoła dąży do rozwiązania problemu w ramach działań wychowawczo-profilaktycznych uzgodnionych z rodzicami.

W przypadku gdy dowody jasno wskazują na konkretnego sprawcę oraz potwierdzają, że zmierzał do wyrządzenia poszkodowanemu szkody majątkowej lub osobistej, dowody zabezpiecza się i przekazuje policji. W przypadku, gdy trudno to ustalić, identyfikacji dokonać powinna policja.

- e. Działania wobec sprawców zdarzenia.

Gdy sprawcą incydentu jest uczeń Szkoły, należy podjąć wobec ucznia działania wychowawcze zmierzające do uświadomienia nieodpowiedniego i nielegalnego charakteru czynów, jakich dokonał. Opisanie działań Szkoła podejmuje niezależnie od powiadomienia policji/sądu Dyrektor podejmuje decyzję w sprawie powiadomienia o incydencie policji biorąc pod uwagę rodzaj czynu, wiek sprawcy, dotychczasowe zachowanie, postawę po odkryciu incydentu, opinię wychowawcy.

- f. Działania wobec poszkodowanych.

Począwszy od pierwszego etapu interwencji dzieci otacza się opieką psychologiczno-pedagogiczną. Podczas rozmów warto na bieżąco informować o działaniach i efektach podjętych działań w celu usunięcia skutków naruszenia prywatności. Jeśli kradzież tożsamości bądź naruszenie dobrego imienia poszkodowanego dziecka jest znane tylko jemu i rodzicom, Szkoła zapewnia poufność działań, tak aby informacje narażające poszkodowanego na naruszenie wizerunku nie były rozpowszechniane.

- g. Działania wobec świadków.
Gdy kradzież tożsamości bądź naruszenie dobrego imienia dziecka lub pracownika jest znane szerszemu gronu uczniów Szkoły, wobec uczniów podejmuje się działania wychowawcze zwracające uwagę na negatywną ocenę narażania na uszczerbek wizerunku oraz na odpowiedzialność prawną.
- h. Współpraca z policją i sądem.
Gdy naruszenie prywatności, wyłudzenie lub kradzież tożsamości skutkują wyrządzeniem szkody majątkowej lub osobistej, rodzice ucznia powinni o tym powiadomić policję.
- i. Współpraca ze służbami i placówkami specjalistycznymi.
W przypadku konieczności podejmowania dalszych działań pomocowych wobec poszkodowanego ucznia, można go skierować za zgodą rodziców/opiekunów, do placówki specjalistycznej, np. terapeutycznej.

7.4. Zasady i procedury postępowania w przypadku nawiązywania przez uczniów niebezpiecznych kontaktów w Internecie, m. in. uwodzenia, zagrożenia pedofilią itp.

- a. Podstawy prawne.
Kodeks karny: art. 200, art. 200a §1 i 2, art. 286 §1.
- b. Rodzaj zagrożenia objętego procedurą.
Zagrożenie obejmuje kontakt osoby dorosłej z małoletnią w celu zainicjowania znajomości prowadzących do wyłudzenia poufnych informacji, nawiązania kontaktów seksualnych, skłonienia dziecka do zachowań niebezpiecznych dla jego zdrowia i życia lub wyłudzenia własności - np. danych, pieniędzy, cennych przedmiotów rodzinnych itp.
- c. Telefony/kontakty alarmowe.
Telefon zaufania dla dzieci i młodzieży: 116 111, <https://116111.pl/>
Telefon dla rodziców i nauczycieli: 800 100 100, <https://800100100.pl/>
Zgłaszanie nielegalnych treści: 801 615 005, dyzurnet.pl
- d. Sposób postępowania w przypadku wystąpienia zagrożenia.
 - Przyjęcie zgłoszenia i ustalenie okoliczności zdarzenia.
Osobami najczęściej zgłaszającymi omawiany problem są rodzice, opiekunowie ucznia. Zdarza się, że informacja uzyskiwana jest ze środowiska rówieśników ofiary. Kluczowe znaczenie w działaniach szkoły ma czas reakcji, tj. szybkość przeciwdziałania zagrożeniu ze względu na niezwykle szkodliwe konsekwencje realizacji kontaktu online, przeradzającego się w zachowania w świecie rzeczywistym: uwiedzenie,

wykorzystanie seksualne, kidnaping, a także wyłudzenie pieniędzy lub przedmiotów dużej wartości.

- Opis okoliczności, analiza, zabezpieczenie dowodów.

Dowody działania sprawcy uwodzenia należy zidentyfikować i zabezpieczyć w formie elektronicznej lub/i drukowanej (zapisy rozmów w komunikatorach, na portalach społecznościowych, zrzuty ekranowe, zdjęcia, wiadomości e-mail). Jednocześnie bezzwłocznie należy zawiadomić policję o zdarzeniu.

- e. Identyfikacja sprawcy.

Identyfikacja sprawcy w większości przypadków wykracza poza kompetencje i możliwości Szkoły. Ze względu na bezpieczeństwo nie należy podejmować samodzielnych działań w celu dotarcia do sprawcy, a skupić się na udzielaniu wsparcia organom ścigania, np. zabezpieczyć i przekazać zebrane dowody.

- f. Działania wobec sprawców zdarzenia.

Zadaniem Szkoły jest zebranie dowodów i opieka nad poszkodowanym dzieckiem i ewentualnymi świadkami. Nie należy podejmować aktywności zmierzających bezpośrednio do kontaktu ze sprawcą.

- g. Działania wobec poszkodowanych.

W każdym przypadku próby nawiązania niebezpiecznego kontaktu, należy zapewnić poszkodowanemu dziecku opiekę psychologiczną i poczucie bezpieczeństwa. Podobnego wsparcia należy udzielić w przypadku zaobserwowania zachowań uczniów zagrażających ich zdrowiu i życiu (samookaleczenia, zażywanie substancji psychoaktywnych).

O możliwym związku ww. zachowań uczniów z inspiracją płynącą z Internetu należy powiadomić rodziców. Pierwszą czynnością w ramach reakcji na zagrożenie jest otoczenie poszkodowanego ucznia pomocą psychologiczno-pedagogiczną, we współpracy z rodzicami/opiekunami.

W trakcie rozmowy z uczniem, prowadzonej z uwzględnieniem jego komfortu psychicznego przez wychowawcę/pedagoga/psychologa/pracownika szkoły, do którego dziecko ma szczególne zaufanie, należy uzyskać wszelkie możliwe informacje o sprawcy i przekazać je policji. Trzeba upewnić się, że kontakt ofiary ze sprawcą został przerwany, a uczeń odzyskał poczucie bezpieczeństwa. Towarzyszyć temu powinna analiza sytuacji domowej ucznia. W razie potrzeby dziecku należy udzielić profesjonalnej opieki terapeutycznej i/lub lekarskiej. Działania Szkoły wobec ucznia powinny być uzgadniane z rodzicami/opiekunami dziecka.

- h. Działania wobec świadków.

Jeżeli zgłaszającym zagrożenie był rówieśnik poszkodowanego dziecka,

należy docenić jego prospołeczną postawę i w razie potrzeby objąć pomocą psychologiczno-pedagogiczną.

- i. Współpraca z policją i sądem.
W przypadkach naruszenia prawa, szczególnie w przypadku uwodzenia dziecka do lat 15, obowiązkiem Szkoły jest powiadomienie policji i sądu.
- j. Współpraca ze służbami społecznymi i placówkami specjalistycznymi.
W przypadkach uwodzenia nieletnich przez osoby dorosłe rekomenduje się, w porozumieniu z rodzicami/opiekunami, skierowanie poszkodowanego dziecka na terapię do placówki specjalistycznej opieki psychologicznej.

7.5. Zasady i procedury postępowania w przypadku informacji o sekstingu, prowokacyjnych zachowaniach i aktywności seksualnej w celu osiągnięcia doходу przez małoletnich.

- a. Podstawy prawne.
Kodeks karny: art. 191a, art. 202 § 1–4c.
- b. Rodzaj zagrożenia objętego procedurą.
Seksting to przesyłanie wiadomości drogą elektroniczną w formie wiadomości MMS lub z wykorzystaniem różnych aplikacji i komunikatorów albo publikowanie, np. na portalach społecznościowych prywatnych treści, głównie zdjęć lub filmów o kontekście seksualnym albo erotycznym.
- c. Sposób postępowania w przypadku wystąpienia zagrożenia.
 - Przyjęcie zgłoszenia i ustalenie okoliczności zdarzenia.
W przypadku sekstingu zgłoszenia dokonują głównie rodzice, opiekunowie poszkodowanego dziecka. Czasami informacja dociera do Szkoły bezpośrednio od ucznia lub z grona jego bliskich znajomych. W rzadkich przypadkach nauczyciele i inni pracownicy Szkoły sami identyfikują takie zdarzenia w sieci. Delikatny charakter sprawy, a także odpowiedzialność karna sprawcy wymagają zachowania dyskrecji i profesjonalnej reakcji.
 - Opis okoliczności, analiza, zabezpieczenie dowodów.
Wyróżnia się trzy podstawowe rodzaje sekstingu, które skutkują koniecznością realizacji zmodyfikowanych procedur reagowania:
Rodzaj 1. Wymiana materiałów o charakterze seksualnym następuje tylko w ramach związku między dwojgiem rówieśników. Materiały nie uległy rozprzestrzenieniu dalej.
Rodzaj 2. Materiały o charakterze seksualnym zostały rozesłane większej liczbie osób, jednak nie dochodzi do cyberprzemocy na tym tle. Młodzież traktuje materiał jako formę wyrażenia siebie.
Rodzaj 3. Materiały zostały rozesłane większej liczbie osób (bez względu

na intencje) i na tym tle dochodzi do cyberprzemocy.

d. Identyfikacja sprawcy.

Identyfikacja sprawcy jest możliwa przede wszystkim dzięki zabezpieczeniu dowodów (przesyłanych zdjęć, zrzutów ekranów portali, w których opublikowano zdjęcie itp.). W niektórych przypadkach seksting może nosić znamiona przestępstwa związanego z produkcją oraz rozpowszechnianiem materiałów pornograficznych z udziałem osoby małoletniej.

e. Działania wobec sprawców zdarzenia.

Zidentyfikowani małoletni sprawcy sekstingu powinni zostać zaproszeni do przedstawiciela dyrekcji Szkoły, gdzie zostaną im przedstawione dowody ich aktywności. Niezależnie od zakresu negatywnych zachowań i działań, wszyscy sprawcy powinni otrzymać wsparcie psychologiczne i pedagogiczne. Konieczne są rozmowy ze sprawcami w obecności ich rodziców zaproszonych do Szkoły. Dalsze działania zależą od rodzaju zdarzenia, zgodnie z pkt. 7.5.c.

Rodzaj 1. Dalsze działania poza zapewnieniem wsparcia i opieki psychologiczno-pedagogicznej nie są konieczne, jednak istotne jest pouczenie sprawców zdarzenia, że dalsze rozpowszechnianie materiałów może być nielegalne i będzie miało poważniejsze konsekwencje, w tym prawne.

Rodzaj 2. Niektóre tego typu materiały mogą zostać uznane za pornograficzne, wobec czego dyrektor Szkoły zgłasza incydent policji. Działania wobec sprawców incydentu powinny być podejmowane w porozumieniu z ich rodzicami/opiekunami.

Rodzaj 3. W sytuacji zaistnienia znamion cyberprzemocy należy dodatkowo zastosować procedurę: cyberprzemoc.

f. Działania wobec poszkodowanych.

W razie upublicznienia przypadku sekstingu w środowisku rówieśniczym pierwszą reakcją Szkoły i rodziców, oprócz dokumentowania dowodów, jest otoczenie opieką psychologiczno-pedagogiczną poszkodowanego oraz zaproponowanie odpowiednich działań wychowawczych. Rozmowa na temat identyfikacji potencjalnego sprawcy powinna być realizowana z uwzględnieniem komfortu psychicznego dziecka.

g. Działania wobec świadków.

Jeśli przypadek sekstingu zostanie upowszechniony w środowisku rówieśniczym, np. poprzez media społecznościowe wśród uczniów tej samej szkoły lub publikację na portalu społecznościowym, Szkoła podejmuje działania wychowawcze uświadamiające negatywne aspekty moralne sekstingu oraz narażanie się na dotkliwe kary osób, które go stosują.

- h. Współpraca z policją i sądem.
W przypadku publikacji lub upowszechniania zdjęć o charakterze pornografii dziecięcej dyrektor Szkoły zawiadamia o zdarzeniu policję i sąd.
- i. Współpraca ze służbami społecznymi, placówkami specjalistycznymi.
W indywidualnych przypadkach kontakt poszkodowanych uczniów z placówkami specjalistycznymi może okazać się konieczny. O skierowaniu do nich decyzję podejmuje psycholog i pedagog szkolny we współpracy z rodzicami/opiekunami poszkodowanego dziecka.

7.6. Zasady i procedury postępowania w przypadku łamania prawa autorskiego.

- a. Podstawy prawne.
Ustawa o prawie autorskim i prawach pokrewnych, Kodeks karny, Kodeks cywilny.
- b. Rodzaj zagrożenia objętego procedurą.
Ryzyko poniesienia odpowiedzialności cywilnej lub karnej z tytułu naruszenia prawa autorskiego albo negatywnych skutków pochapnego spełnienia nieuzasadnionych roszczeń (tzw. copyright trolling).
- c. Sposób postępowania w przypadku wystąpienia zagrożenia.
 - Przyjęcie zgłoszenia i ustalenie okoliczności zdarzenia.
Najczęstszym przypadkiem, w którym Szkoła może zetknąć się z problemem naruszenia praw autorskich, jest użycie materiałów prawnie chronionych na stronach internetowych szkoły, poza zakresem dozwolonego użytku, przez jej pracowników bądź uczniów. W przypadku naruszeń dokonanych przez uczniów, Szkoła nie może występować w roli sędziego; dochodzenie roszczeń należy pozostawić osobom uprawnionym. Szkoła na każdym etapie skupia się na swojej roli edukacyjno-wychowawczej poprzez realizację podstawy programowej oraz organizację pogadarek na temat praw autorskich, zwracając przy tym uwagę, że powinny one rzeczowo i konkretnie informować, jakie czyny są dozwolone, a jakie zabronione prawem.

W zależności od okoliczności oraz skali problemu zdarzenie może zostać zgłoszone w sposób nieformalny (ustnie, telefonicznie, pocztą elektroniczną, na zamkniętym lub publicznym forum internetowym, na piśmie w postaci wezwania podpisanego przez domniemanego uprawnionego lub jego pełnomocnika) lub formalny (w postaci doręczenia odpisu pozwu lub innego pisma urzędowego, np. wezwania z policji lub prokuratury). Przyjęcie zgłoszenia dokonanego w sposób nieformalny powinno zaowocować powstaniem bardziej formalnego śladu w postaci notatki służbowej lub ustnego przekazu dyrektorowi Szkoły, w zależności

- od wagi sprawy.
- Opis okoliczności, analiza, zabezpieczenie dowodów.
Przyjmując zgłoszenie należy zebrać informacje o osobie/instytucji, która go dokonuje (czy jest do tego uprawniona, czy faktycznie przysługują jej prawa autorskie do danego utworu, czy posiada ważne pełnomocnictwo itd.), wykorzystanym utworze (czy faktycznie jest chroniony przez prawo autorskie, w jakim zakresie został wykorzystany i czy zakres ten mieści się w zakresie posiadanych licencji lub dozwolonego użytku). Ponadto należy zweryfikować informacje podawane przez zgłaszającego lub inne osoby, tj. czy okoliczności podane w zgłoszeniu faktycznie miały miejsce.
- d. Identyfikacja sprawcy.
Dochodzenie naruszeń praw autorskich realizowane jest z inicjatywy samego uprawnionego przed sądami, a w przypadku naruszeń stanowiących przestępstwo dodatkowo zaangażowane mogą być policja i prokuratura. Szkoła nie wkracza w ich kompetencje i skupia się na swojej roli wychowawczej oraz edukacyjnej, wykorzystując okoliczność zgłoszenia rzekomego naruszenia do przekazania zaangażowanym osobom lub szerszej społeczności szkolnej wiedzy na temat tego, jak faktycznie prawo reguluje konkretne kwestie.
- e. Działania wobec sprawców zdarzenia.
O dochodzeniu roszczeń wobec sprawcy decyduje sam uprawniony (tzn. autor lub inna osoba, której przysługują prawa autorskie). Szkoła podejmuje działania o charakterze edukacyjno-wychowawczym polegające na obszernym wyjaśnieniu na czym polegało naruszenie oraz przekazaniu wiedzy, jak do naruszeń nie dopuścić w przyszłości.
- f. Działania wobec poszkodowanych.
Jeżeli osobą, której prawa autorskie naruszono jest uczeń, należy rozważyć możliwość wystąpienia w roli mediatora, aby ułatwić stronom ugodowe lub kompromisowe zakończenie powstałego sporu. W przypadku, gdy poszkodowanym jest osoba spoza Szkoły, Szkoła może pomóc w doprowadzeniu do zaniechania naruszeń i naprawienia ich skutków bez niepotrzebnej eskalacji sporu.
- g. Działania wobec świadków.
Stosownie do okoliczności należy samodzielnie zebrać zeznania lub zadbać, aby zostały one zebrane przez uprawnione organy.
- h. Współpraca z policją i sądem.
Dochodzenie roszczeń z tytułu naruszeń zależy od decyzji uprawnionego, który samodzielnie decyduje, czy zawiadamić policję lub składać powództwo. Stosownie do wskazanej wyżej roli mediatora Szkoła angażuje się wyłącznie w ułatwienie zakończenia sporu bez nadmiernej eskalacji.

- i. Współpraca ze służbami społecznymi i placówkami specjalistycznymi.
W Szkole okresowo organizuje się szkolenia, warsztaty i pogadanki z zakresu prawa autorskiego, w tym w Internecie, dla wszystkich zainteresowanych osób.
 - j. Współpraca z dostawcami Internetu i operatorami telekomunikacyjnymi.
Zależnie od okoliczności może być wskazana asysta sprawcy bądź poszkodowanego podczas kontaktu z tego typu podmiotami, np. w celu zablokowania dostępu do utworu umieszczonego w Internecie z naruszeniem prawa.
- 7.7. Zasady i procedury postępowania w przypadku stwierdzenia bezkrytycznej wiary w treści zamieszczone w Internecie, nieumiejętności odróżniania treści prawdziwych od nieprawdziwych, skutków szkodliwości reklam.
- a. Podstawy prawne.
Ustawa z 14 grudnia 2016 r. Prawo oświatowe (Dz.U. 2020, poz. 910, z późniejszymi zmianami).
 - b. Rodzaj zagrożenia objętego procedurą.
Brak umiejętności odróżniania informacji prawdziwych od nieprawdziwych publikowanych w Internecie, bezkrytyczne uznawanie za prawdę też publikowanych na forach internetowych, kierowanie się informacjami zawartymi w reklamach.

Taka postawa uczniów może prowadzić do zagrożeń życia i zdrowia, skutkować rozczarowaniami i porażkami życiowymi, utrudniać lub uniemożliwiać osiągnięcie dobrych wyników w edukacji, a także do utrwalania się u ucznia ambiwalentnych postaw moralnych. Działania mające na celu wyposażenie uczniów w kompetencje pozwalające na radzenie sobie z dezinformacją i krytyczne podejście do informacji powinny być elementem edukacji prowadzonej dla całej społeczności szkolnej.
 - c. Sposób postępowania w przypadku wystąpienia zagrożenia.
 - Przyjęcie zgłoszenia i ustalenie okoliczności zdarzenia.
Uczniowie nieumiejący odróżniać prawdy od fałszu informacji publikowanych w Internecie powinni być identyfikowani przez nauczycieli i wychowawców w trakcie lekcji wszystkich przedmiotów. Często niepożądana postawa ujawnia się podczas przygotowania prac domowych i jest stosunkowo łatwa do zidentyfikowania przez oceniającego je nauczyciela. Procedury interwencyjne mają uzasadnienie w przypadku uczniów podejmujących zachowania ryzykowne, np. autodestrukcyjnych lub stosujących ryzykowne diety itp.
 - Opis okoliczności, analiza, zabezpieczenie dowodów.

Posługiwanie się nieprawdziwymi informacjami zaczerpniętymi z Internetu w procesie dydaktycznym, tj. podczas lekcji lub w zadaniach domowych, każdorazowo powinno być zauważone przez nauczyciela, przeanalizowane i skomentowane.

d. Działania wobec sprawców zdarzenia.

Wystarczającą reakcją jest opublikowanie sprostowania nieprawdziwych informacji i rozpowszechnienie go w Internecie, na portalach o zbliżonej tematyce.

e. Działania wobec poszkodowanych i świadków

Szkoła prowadzi działania profilaktyczne, tj. edukację medialną w trakcie zajęć nieinformatycznych przez wszystkie lata nauki ucznia w Szkole lub podczas lekcji ukierunkowanych na zdobywanie przez dzieci i młodzież kompetencji cyfrowych. Edukacja medialna może być prowadzona na zajęciach pozalekcyjnych. Działania mające na celu zapobieganie angażowaniu się młodzieży w zachowania autodestrukcyjne są zaplanowane w ramach *Programu wychowawczo-profilaktycznego Szkoły* oraz skierowane do ogółu uczniów.

ROZDZIAŁ 5

PROCEDURY POSTĘPOWANIA DLA UCZNIĄ W PRZYPADKU DOZNANIA PRZEMOCY

Drogi Uczniu! Droga Uczennico!

Przemoc jest problemem, który dotyczy każdego człowieka. Z różnymi formami krzywdzenia można spotkać się na co dzień w szkole, na podwórku, czasami także w domu. Bywa, że doświadczamy przemocy na sobie albo widzimy, gdy inni stosują ją wobec kolegów lub koleżanek. Od czasu do czasu być może i Tobie zdarza się kogoś skrzywdzić. Ale na przemoc nie ma i nie może być naszej zgody. W sytuacjach krzywdzenia zawsze konieczna jest zdecydowana reakcja dorosłych – w tym wypadku Szkoły, ale także dzieci. Każdy może zrobić coś dobrego dla innych.

Jednym z najważniejszych celów działania Szkoły jest chronienie Cię przed różnymi formami przemocy, przeciwdziałanie dyskryminacji i budowanie bezpiecznego i przyjaznego środowiska, w którym będziesz się dobrze czuć. Stosowanie wobec Ciebie jakiegokolwiek formy przemocy jest niedopuszczalne. W każdej sytuacji, w której jesteś lub możesz być krzywdzony, otrzymasz w Szkole pomoc. Żeby tak się stało stworzyliśmy dokument *Standardy ochrony małoletnich*, który pomoże dbać o Twoje bezpieczeństwo, godność, zdrowie fizyczne i psychiczne. W dokumencie określiliśmy zasady i procedury postępowania, z których możesz korzystać i do których możesz się odwoływać, gdy dzieje Ci się krzywda lub gdy wiesz o tym, że ktoś inny doświadcza przemocy. Zgodnie z zapisami *Standardów ochrony małoletnich* każdy pracownik Szkoły – nauczyciel, trener, pani sprzątająca, kierowca, pracownicy sekretariatu - ma obowiązek troszczyć się o Twoje dobro i bezpieczeństwo oraz udzielić Ci pomocy.

W kolejnych punktach znajdziesz skrócony kodeks bezpiecznych relacji uczeń – uczeń, czyli zasady, jakie powinny obowiązywać między uczniami Szkoły Mistrzostwa Sportowego Tychy wraz z wyszczególnieniem najważniejszych praw każdego ucznia, opis zachowań, na które nie zgadzamy się w Szkole i poza nią, a także przykłady sytuacji, w których dochodzi do przemocy i sposoby reagowania, gdy takiej przemocy się doświadcza lub gdy wie się o tym, że ktoś jest krzywdzony.

1. Kodeks bezpiecznych relacji uczeń – uczeń.

- a. Uczniowie mają prawo do przebywania w bezpiecznym środowisku szkolnym.
- b. Nauczyciele i personel szkolny chronią uczniów i zapewniają im bezpieczeństwo.
- c. Uczniowie i nauczyciele mają obowiązek przestrzegania zasad i norm zachowania określonych w Statucie Szkoły.
- d. Uczniowie uznają prawo innych uczniów do odmienności i zachowania tożsamości ze względu na: pochodzenie etniczne, geograficzne, narodowe, wyznawaną religię, status ekonomiczny, cechy rodzinne, wiek, płeć, orientację seksualną, cechy fizyczne, niepełnosprawność.
- e. Uczniowie nie naruszają praw innych uczniów, to znaczy, że nikogo nie dyskryminują ze względu na jakąkolwiek odmiennost.
- f. Zachowanie i postępowanie uczniów wobec kolegów lub innych osób nie narusza ich poczucia godności i wartości osobistej. Uczniowie są zobowiązani do respektowania

praw i wolności osobistych swoich kolegów i koleżanek, ich prawa do własnego zdania, do poszukiwań i popełniania błędów, do własnych poglądów, wyglądu i zachowania – w ramach społecznie przyjętych norm i wartości.

- g. Kontakty między uczniami cechuje zachowanie przez nich wysokiej kultury osobistej, np. używanie zwrotów grzecznościowych, życzliwość, wolny od wulgaryzmów język, wyrażanie sądów i opinii w sposób, który nikogo nie obraża i nie krzywdzi.
- h. Uczniowie budują wzajemne relacje poprzez wzajemne zrozumienie oraz konstruktywne, nie odwołujące się do siły, rozwiązywanie problemów i konfliktów między sobą.
- i. Uczniowie okazują zrozumienie dla trudności i problemów kolegów i koleżanek oraz oferują im pomoc. Nie kpią, nie szydzą z ich słabości, nie wyśmiewają.
- j. W kontaktach między sobą uczniowie nie zachowują się prowokacyjnie i konkurencyjnie.
- k. Uczniowie mają prawo do własnych poglądów, ocen i spojrzenia na świat oraz wyrażania ich, pod warunkiem, że sposób ich wyrażania wolny jest od agresji i przemocy oraz nikomu nie wyrządza krzywdy.
- l. Bez względu na powód, agresja i przemoc fizyczna, słowna, psychiczna lub cyberprzemoc wśród uczniów nigdy nie może być przez nich akceptowana ani usprawiedliwiona.
- m. Uczniowie nie mają prawa stosować z jakiegokolwiek powodu przemocy słownej, fizycznej, psychicznej oraz cyberprzemocy wobec innych uczniów.
- n. Uczniowie mają obowiązek przeciwstawiania się wszelkim przejawom brutalności i wulgarności oraz informowania pracowników Szkoły o zaistniałych zagrożeniach.
- o. Jeśli uczeń jest świadkiem stosowania przez innego ucznia lub uczniów jakiegokolwiek formy agresji lub przemocy, ma obowiązek reagowania: może pomóc osobie doświadczającej przemocy lub poszukać pomocy u osoby dorosłej.
- p. Wszyscy uczniowie znają obowiązujące w szkole procedury bezpieczeństwa, to znaczy: wiedzą, jak zachowywać się w sytuacjach, które zagrażają ich bezpieczeństwu lub bezpieczeństwu innych uczniów oraz gdzie i do kogo dorosłego mogą się w Szkole zwrócić o pomoc.

2. Niedozwolone zachowania uczniów w Szkole.

- a. Stosowanie agresji i przemocy wobec uczniów/innych osób:
 - *agresji i przemocy fizycznej w różnych formach, np.:*
bicie, uderzenie, popychanie, kopanie lub opluwanie,
wymuszenia,
przekraczanie granic cielesnych,
nadużywanie swojej przewagi nad inną osobą,
fizyczne zaczepki,
zmuszanie innej osoby do podejmowania niewłaściwych działań,
rzucanie w kogoś przedmiotami,
 - *agresji i przemocy słownej w różnych formach, np.:*
obelgi, wyzwiska,
wyśmiewanie, drwienie, szydzenie z innego ucznia,

- bezpośrednie obrażanie,
plotki i obraźliwe żarty, przedrzeźnianie innego ucznia,
groźby,
- *agresji i przemocy psychicznej w różnych formach, np.:*
 - poniżanie,
 - wykluczanie, izolacja, milczenie lub manipulowanie,
 - pisanie na ścianach,
 - wulgarnie gesty,
 - śledzenie lub szpiegowanie, stalking,
 - obraźliwe SMSy i MMSy,
 - obraźliwe wiadomości na forach i w mediach społecznościowych,
 - telefony i e-maile zawierające groźby, poniżające, wulgarnie, zastraszające,
 - niszczenie lub zabieranie rzeczy należących do innych uczniów,
 - straszenie,
 - złośliwe albo prowokacyjne patrzenie się/wpatrywanie się,
 - szantażowanie,
- b. Stwarzanie niebezpiecznych sytuacji w Szkole lub w klasie, np. poprzez rzucanie przedmiotami, przynoszenie do ostrych narzędzi albo innych niebezpiecznych przedmiotów i substancji (środków pirotechnicznych, łańcuchów, noży, zapalniczek) oraz przedmiotów imitujących niebezpieczne narzędzia (np. nóż motylkowy treningowy, bez ostrych krawędzi), używanie ognia na terenie Szkoły.
- c. Nieuzasadnione, to jest - bez zgody nauczyciela - opuszczanie sali lekcyjnej. Wyjście bez zezwolenia poza teren Szkoły w trakcie przerwy, lekcji, w czasie pobytu w świetlicy itp.
- d. Celowe nieprzestrzeganie zasad bezpieczeństwa podczas zajęć i zabaw organizowanych w szkole.
- e. Celowe zachowania zagrażające zdrowiu bądź życiu.
- f. Niewłaściwe zachowanie podczas wycieczek szkolnych i przerw międzylekcyjnych, np. przebywanie w miejscach niedozwolonych, bieganie po korytarzu itp.
- g. Uleganie nałogom, np. palenie papierosów lub e-papierosów, picie alkoholu.
- h. Rozprowadzanie i stosowanie narkotyków oraz innych środków odurzających.
- i. Używanie napojów zakazanych prawem, np. napojów energetycznych.
- j. Niestosowne odzywanie się do kolegów lub innych osób w szkole lub poza nią.
- k. Używanie wulgaryzmów.
- l. Celowe niszczenie lub nieszanowanie własności innych osób oraz własności szkolnej.
- m. Kradzież lub przywłaszczenie własności kolegów lub innych osób oraz własności szkolnej.
- n. Wyłudzenie pieniędzy lub innych rzeczy od innych uczniów.
- o. Wysługiwanie się innymi uczniami w zamian za korzyści materialne.
- p. Rozwiązywanie w sposób siłowy konfliktów z kolegami.
- q. Udział w bójce.
- r. Szykanowanie uczniów lub innych osób w Szkole z powodu odmienności przekonań, religii, światopoglądu, płci, poczucia tożsamości, pochodzenia, statusu ekonomicznego i społecznego, niepełnosprawności, wyglądu itp.

- s. Brak reakcji na niewłaściwe zachowania kolegów.
- t. Znęcanie się nad innymi, nękanie.
- u. Udział w znęcaniu się nad kolegami, zorganizowana przemoc, zastraszanie.
- v. Aroganckie, niegrzeczne zachowanie wobec kolegów, wulgaryzmy.
- w. Kłamanie, oszukiwanie kolegów lub innych osób w Szkole.
- x. Fotografowanie lub filmowanie zdarzeń z udziałem innych uczniów lub osób bez ich zgody.
- y. Upublicznianie (także w formie przesyłania w wiadomości prywatnej) materiałów i fotografii bez zgody obecnych na nich osób.
- z. Stosowanie wobec innych uczniów lub innych osób różnych form cyberprzemocy.

3. Ważne numery telefonów.

Jeśli znasz kogoś, kto potrzebuje pomocy lub sam znajdujesz się w trudnej sytuacji, możesz zwrócić się o pomoc do rodziców, wychowawcy klasy, pedagoga lub psychologa szkolnego albo do innego pracownika Szkoły, któremu ufasz, zgodnie ze ścieżką postępowania opisaną w tym dokumencie. Możesz również skontaktować się bezpłatnie z instytucjami niosącymi pomoc dzieciom:

8001 – *telefon zaufania dla dzieci i młodzieży Fundacji Dajemy Dzieciom Siłę*

800 12 12 12 – *dziecięcy telefon zaufania*

112 – *telefon alarmowy, m.in. na policję*

4. Sytuacje, w których ktoś stosuje wobec Ciebie przemoc.

4.1. W sytuacji, w której:

- a. ktoś stosuje wobec Ciebie jakąkolwiek przemoc, jest agresywny, nęka Cię, znęca się nad Tobą lub
- b. ktoś okradł Cię, przywłaszczył sobie rzecz, która należała do Ciebie, celowo zniszczył rzeczy należące do Ciebie lub
- c. ktoś wyśmiewa Cię, drwi, szydzi, prześladuje Cię z powodu Twojego wyglądu, zachowania, poglądów, pochodzenia, statusu materialnego, płci, orientacji seksualnej albo z jakiegokolwiek innej przyczyny lub
- d. doświadczyłeś przemocy w Internecie w jakiegokolwiek formie - nękania, straszenia, szantażowania z użyciem sieci, publikowania lub rozsyłania ośmieszających, kompromitujących informacji, zdjęć, filmów z użyciem sieci oraz gdy ktoś podszywa się w sieci pod Ciebie wbrew Twojej woli lub
- e. ktoś wysyła Ci w Internecie, na portalach społecznościowych, poprzez smsy lub e-mail treści nawołujące do zachowań szkodliwych dla zdrowia, treści dyskryminacyjne, promujące przemoc, nienawiść, treści pornograficzne, fake newsy – fałszywe wiadomości

4.2. Zgłoś to swojemu wychowawcy lub pedagogowi lub psychologowi lub innemu pracownikowi Szkoły, któremu ufasz:

- a. poinformuj o wydarzeniu swoich rodziców,
- b. w miarę możliwości zabezpiecz dowody naruszenia Twoich praw, tzn. zgromadź sam lub z pomocą pracownika Szkoły, materiały świadczące

- o wystąpieniu nieodpowiedniego lub niedozwolonego prawem działania – w formie elektronicznej (e-mail, zrzut ekranu, konwersacja w komunikatorze lub mms, sms),
- c. przekaż dowody rodzicom oraz wychowawcy lub pedagogowi lub psychologowi lub innemu pracownikowi Szkoły, któremu ufasz,
- d. jeśli będziesz potrzebować dodatkowego wsparcia emocjonalnego poproś o rozmowę z pedagogiem lub psychologiem szkolnym albo z innym nauczycielem, któremu ufasz,
- e. po wyjaśnieniu okoliczności i ustaleniu rodzaju zachowań przemocowych wobec Ciebie, wysłuchaniu wyjaśnień ich sprawcy lub sprawców przemocy, wychowawca podejmie stosowne, zgodne ze Statutem Szkoły, działania,
- f. jeśli sytuacja nie ulegnie poprawie i w dalszym ciągu ktoś będzie stosował wobec Ciebie przemoc - poinformuj o tym wychowawcę lub pedagoga lub psychologa oraz swoich rodziców; wspólnie z wychowawcą i rodzicami możesz przedstawić sytuację dyrektorowi Szkoły, który zastosuje kolejne, przewidziane prawem szkolnym konsekwencje wobec sprawcy lub sprawców przemocy.

5. Sytuacje, gdy dzieje Ci się jakakolwiek krzywda w domu.

- 5.1. Jeśli nauczyciel lub inni pracownicy Szkoły zauważą w Twoim zachowaniu i wyglądzie oznaki stosowanej wobec Ciebie przemocy domowej, to nawet jeśli nikomu o tym nie powiedziałeś lub nie chcesz, aby ktokolwiek wiedział - mają obowiązek podjąć działania, które Cię ochronią, między innymi zgłoszą swoje podejrzenia i obserwacje instytucjom, które udzielą Ci zgodnej z prawem pomocy.
- 5.2. Możesz ujawnić fakt doświadczania przemocy domowej wychowawcy lub pedagogowi lub psychologowi albo innemu pracownikowi Szkoły, któremu ufasz.
 - a. każdy pracownik Szkoły ma obowiązek troszczyć się o Twoje dobro i bezpieczeństwo i udzieli Ci pomocy, zgodnie ze swoimi kompetencjami,
 - b. po uzyskaniu informacji od Ciebie, wychowawca podejmie interwencję w Twojej sprawie: wspólnie z pedagogiem lub psychologiem zbiorą od Ciebie informacje na temat krzywdy, której doświadczyłeś ustalą jej formy i okoliczności,
 - c. rozmowa z Tobą będzie podstawą do oceny stopnia zagrożenia Twojego bezpieczeństwa,
 - d. porozmawiaj też o swojej sytuacji, o tym, co czujesz i przeżywasz z psychologiem lub pedagogiem szkolnym lub z innym pracownikiem Szkoły, któremu ufasz - udzielą Ci wsparcia w trudnej dla Ciebie sytuacji,
 - e. w przypadku uzyskania informacji o krzywdzeniu Ciebie lub potwierdzenia się podejrzeń, że jesteś krzywdzony - wychowawca zgłasza problem pedagogowi szkolnemu, psychologowi oraz któremuś przedstawicielowi dyrekcji; pedagog szkolny, po dokładnym rozpoznaniu sprawy, dokona oceny zdarzeń, zaplanuje działania pomocowe oraz zawiadomi o nich dyrektora Szkoły,

- f. gdyby zaplanowane przez Szkołę działania nie były wystarczające do zapewnienia Ci pomocy, której potrzebujesz, pedagog szkolny nawiązuje współpracę z instytucjami pomocowymi,
 - g. w sytuacjach bezpośrednio zagrażających Twojemu zdrowiu lub życiu, dyrektor powiadomi policję lub prokuraturę.
- 6.** Sytuacje, gdy inny uczeń, Twoja koleżanka lub Twój kolega jest doświadczają przemocy fizycznej, słownej, psychicznej, cyberprzemocy w szkole lub w domu albo gdy dzieje mu się jakakolwiek krzywda.
- 6.1. Zgłoś ten fakt wychowawcy lub pedagogowi lub psychologowi szkolnemu albo innemu pracownikowi Szkoły, któremu ufasz.
- a. pracownik Szkoły, do którego się zgłosiłeś, podejmie działania mające na celu wyjaśnienie zaistniałej sytuacji,
 - b. pedagog lub psycholog szkolny, po dokładnym rozpoznaniu sprawy, dokona oceny zdarzeń i zaplanuje działania pomocowe dla poszkodowanego ucznia.

ROZDZIAŁ 6

ORGANIZACJA PROCESU OCHRONY UCZNIÓW W SZKOLE MISTRZOSTWA SPORTOWEGO TYCHY ORAZ WDRAŻANIA PROCEDUR *STANDARDÓW OCHRONY MAŁOLETNIICH*.

1. Podział obowiązków w zakresie wdrażania *Standardów ochrony małoletnich*.

	ZADANIE DO WYKONANIA	TERMIN
DYREKTOR SZKOŁY	Zatwierdzenie Standardów ochrony małoletnich i wdrożenie ich w życie zarządzeniem.	II 2024
	Opublikowanie dokumentu na stronie internetowej Szkoły. Udostępnienie dokumentu w sekretariacie.	II 2024
	Wyznaczenie koordynatora wdrażania do praktyki szkolnej zasad określonych w dokumencie.	II 2024
	Przydział pedagogowi szkolnemu zadań związanych z postępowaniem w przypadku krzywdzenia uczniowi przewodniczenia Zespołom.	III 2024
	Powoływanie Zespołów interwencyjnych do rozpoznania sprawy krzywdzenia małoletniego – oddzielnie dla każdego przypadku.	na bieżąco wg potrzeb
	Przeprowadzenie szkolenia wstępnego pracowników Szkoły. Omówienie treści dokumentu.	III 2024
	Zapoznanie z dokumentem i procedurami podczas posiedzenia Rady Pedagogicznej.	II 2024
	Podejmowanie interwencji prawnej, podpisywanie pism interwencyjnych w trudnych sytuacjach.	na bieżąco wg potrzeb
	Określenie obiegu dokumentów związanych z rozpatrywaniem przypadków krzywdzenia uczniów.	II 2024
	Przypomnienie pracownikom zasad bezpieczeństwa przetwarzania danych osobowych.	na bieżąco
	Upoważnianie członków Zespołu interwencyjnego do przetwarzania danych osobowych zwykłej i szczególnej kategorii przetwarzania.	II 2024 na bieżąco
	Przestawienie treści dokumentu Radzie Wspomagającej. Zapoznanie z treścią wszystkich rodziców.	III 2024
	Doskonalenie zawodowe pracowników Szkoły.	wg potrzeb
	Dokonywanie przeglądu i ewentualnej nowelizacji Standardów ochrony małoletnich.	raz w roku VII/VIII

PEDAGOG SZKOLNY	Prowadzenie szkoleń z obszaru zjawiska przemocy, skutków, symptomów, rozpoznawania jej stosowania.	wg potrzeb
	Wspieranie wychowawców klas w rozpoznawaniu krzywdzenia małoletniego.	na bieżąco
	W czasie indywidualnych konsultacji i zajęć grupowych wyjaśnianie uczniom, rodzicom i pracownikom Szkoły zasad ochrony małoletnich.	na bieżąco
	Realizowanie działań profilaktycznych związanych z przemocą.	na bieżąco zgodnie z planem pracy
	Kontrolowanie jakości dokumentów dostępnych w Szkole oraz na stronie internetowej Szkoły.	na bieżąco
	Udzielanie wyjaśnień nauczycielom, pracownikom Szkoły, rodzicom i uczniom w przypadku wątpliwości i niejasności.	na bieżąco
	Nadzorowanie prawidłowości sporządzania dokumentacji, w tym wypełnienia Karty A i B.	na bieżąco
WYCHOWAWCA KLASY	Zapoznanie się z podstawowymi postanowieniami Strategii ochrony małoletnich. Przestrzeganie i czuwanie nad przestrzeganiem ww. standardów.	na bieżąco
	Zapoznanie uczniów z dokumentem.	na wstępie
	Podejmowanie działań określonych w poszczególnych procedurach postępowania. Współdziałanie z pedagogiem szkolnym.	na bieżąco
	Zapoznanie/przypominanie najważniejszych zapisów z dokumentu wszystkim rodzicom w najbardziej dostępnej dla nich formie.	raz w roku
PRACOWNICY SEKRETARIATU	Prowadzenie rejestru zgłaszanych spraw dotyczących podejrzenia krzywdzenia lub krzywdzenia małoletnich.	na bieżąco
	Przekazywanie zawiadomień o podejrzenie krzywdzenia lub krzywdzeniu, które wpłynęły do sekretariatu (telefon, maile, ustnie) pedagogowi szkolnemu.	na bieżąco
	Stosowanie archiwizacji dokumentów wytworzonych w procesie rozpatrywania spraw krzywdzenia.	na bieżąco
	Dostarczenie do zapoznania się każdemu nowo zatrudnianemu pracownikowi następujących dokumentów: Standardy ochrony małoletnich, Statut Szkoły, Polityka bezpieczeństwa przetwarzania danych osobowych, Regulamin pracy.	przed nawiązaniem stosunku pracy
	Gromadzenie w dokumentacji pracowniczej oświadczenia z KRK, Komisji Dyscyplinarnej dla Nauczycieli, Zaświadczenia z Rejestru Przystępców na Tle Seksualnym; a w przypadku obywateli innych krajów - wymaganych oświadczeń lub zaświadczeń.	przed nawiązaniem stosunku pracy

2. Zakres kompetencji osoby odpowiedzialnej za przygotowanie personelu Szkoły do stosowania standardów oraz dokumentowania.

- 2.1. Osobą odpowiedzialną za przygotowanie personelu do stosowania standardów jest dyrektor Szkoły. Przygotowanie personelu polega na pogłębianiu wiedzy i umiejętności rozpoznawania krzywdzenia, objawów, identyfikacji ryzyka krzywdzenia i podejmowania właściwych działań.
- 2.2. W Szkole organizuje się wewnętrzne doskonalenie w zespołach nauczycielskich. Za ich organizację i przebieg odpowiada pedagog szkolny oraz zastępca dyrektora ds. dydaktyczno-wychowawczych. Dokumentację doskonalenia w roku szkolnym gromadzi i przechowuje pedagog szkolny - koordynator d.s. praktyki szkolnej *Standardów Ochrony Małoletnich*. Imienne zaświadczenia umieszczone są w teczkach akt osobowych pracowników.
- 2.3. Osoby odpowiedzialne za przyjmowanie zgłoszeń o podejrzeniu krzywdzenia lub krzywdzeniu małoletnich w Szkole Mistrzostwa Sportowego Tychy:
 - a. pedagog szkolny, pani mgr Natalia Wojtala
 - gabinet pedagoga znajduje się na pierwszym piętrze, w klatce schodowej głównego wejścia do budynku szkolnego dla klas IV-VIII; z pedagogiem można kontaktować się przez dziennik elektroniczny lub przez sekretariat; godziny pracy zamieszczono na stronie internetowej Szkoły
 - b. psycholog szkolny, pan mgr Tomasz Sawczyk
 - gabinet psychologa znajduje się na pierwszym piętrze, w klatce schodowej głównego wejścia do budynku szkolnego dla klas IV-VIII; z psychologiem można kontaktować się przez dziennik elektroniczny lub przez sekretariat; godziny pracy zamieszczono na stronie internetowej Szkoły
 - c. zastępca dyrektora ds. dydaktyczno-wychowawczych, pan mgr Wojciech Surma
 - gabinet zastępcy dyrektora znajduje się na parterze, w części administracyjno-biurowej, obok sekretariatu; z zastępcą dyrektora można kontaktować się przez dziennik elektroniczny lub przez sekretariat; godziny pracy zamieszczono na stronie internetowej Szkoły; adres e-mail do kontaktu: biuro@smstychy.pl

W przypadku zagrożenia zdrowia lub życia małoletniego zawiadomienie o przemocy należy przekazać pierwszemu napotkanemu pracownikowi Szkoły.

3. Dokumentowanie zdarzeń podejrzenia krzywdzenia lub krzywdzenia uczniów i archiwizowanie wytworzonej dokumentacji.

- 3.1. Dla każdego zdarzenia podejrzenia krzywdzenia lub krzywdzenia małoletnich zakłada się imienną teczkę z nazwiskiem małoletniego:
 - a. teczkę zakłada i prowadzi pedagog szkolny,
 - b. do czasu zakończenia sprawy teczka pozostaje w gabinecie pedagoga i jest

należycie chroniona przed dostępem osób nieuprawnionych,

- c. w teczce umieszcza się jako załączniki, według wskazanej kolejności:
- zgłoszenie podejrzenia krzywdzenia lub zgłoszenie krzywdzenia ucznia,
 - protokół rozmowy ze zgłaszającym, o ile jest możliwym jego sporządzenie,
 - kwestionariusz oceny ryzyka występowania przemocy,
 - protokoły i notatki z rozmów z małoletnim i osobą mu najbliższą lub niekrzywdzącym rodzicem/opiekunem,
 - protokół z posiedzenia *Zespołu interwencyjnego*, powołanego przez dyrektora,
 - kopię *Niebieskie Karty – A*, w przypadku, gdy zostanie wszczęta procedura,
 - kopię *Niebieskie Karty – B*, w przypadku, gdy została wszczęta procedura,
 - protokoły z rozmów z osobą krzywdzącą, o ile taka została przeprowadzona,
 - korespondencję pomiędzy Poradnią psychologiczno-pedagogiczną, sądem, Miejskim Ośrodkiem Pomocy Społecznej i innymi,
 - plan wspierania ucznia krzywdzonego,
 - karty monitorowania zachowań krzywdzonego, informacje wychowawcy i nauczycieli uczących,
 - ocenę efektywności wsparcia,
 - wykaz telefonów i adresów instytucji świadczących wsparcie.

3.2. Zasady ustalania Planu wsparcia uczniowi po ujawnieniu krzywdzenia.

- a. Plan wsparcia małoletniego po ujawnieniu krzywdzenia opracowuje zespół nauczycieli i specjalistów zatrudnionych w Szkole, powołany przez dyrektora. W jego skład wchodzi: wychowawca, pedagog, pedagog specjalny, psycholog oraz dwóch nauczycieli uczących dziecko, powołanych przez dyrektora Szkoły.

- b. Plan wsparcia małoletniego po ujawnieniu krzywdzenia.

- Podstawa prawna

Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej w sprawie organizacji i świadczenia pomocy psychologiczno-pedagogicznej (Dz.U. z 2023 r. poz. 1798 § 2 ust. 2).

- Informacje znajdujące się w dokumencie:

Imię i nazwisko ucznia

Imiona i nazwiska członków zespołu sporządzającego plan wsparcia

Tytuł, z jakiego został opracowany plan wsparcia

Diagnoza sytuacji małoletniego po ujawnieniu krzywdzenia

Cel wsparcia małoletniego

Identyfikacja zasobów wewnętrznych Szkoły

Identyfikacja źródeł zewnętrznych wsparcia dziecka

Zakres współdziałania Szkoły z podmiotami zewnętrznymi

Zakres, wymiar godzin, okres wsparcia udzielonego dziecku

Formy i metody wsparcia dziecka

Ocena efektywności wsparcia udzielonego dziecku

- c. Przeprowadzenie diagnozy sytuacji ucznia po ujawnieniu krzywdzenia:
- charakterystyka doznanej krzywdy (rodzaj doznanej krzywdy, okoliczności doznanej krzywdy, stopień naruszenia prawa, stopień zagrożenia bezpieczeństwa ucznia – w obszarze zdrowia, życia, rozwoju dziecka),
 - analiza dostępnej dokumentacji, np. wyniki rozmów z uczniem, wyniki obserwacji ucznia (zachowanie, wygląd) dokonane przez rodziców, nauczycieli, innych pracowników oraz instytucji wspomagających ochronę dziecka, specjalistów, tj. psychologa, pedagoga, terapeutę,
 - określenie czynników ryzyka doznanej krzywdy oraz czynników wsparcia małoletniego, w szczególności ustalenie indywidualnych potrzeb osoby doświadczającej krzywdzenia w obszarze jej zdrowia/życia, zdrowia psychicznego, funkcjonowania emocjonalno-społecznego oraz w obszarze prawnym i socjalnym.
- d. Zdefiniowanie celu oferowanego wsparcia:
- udzielanie systematycznej/okresowej pomocy, np. psychologiczno-pedagogicznej, terapeutycznej, prawnej,
 - zapewnienie specjalistycznego wsparcia uczniowi i/lub jego rodzinie,
 - wdrożenie działań mających przywrócić równowagę emocjonalną dziecku i/lub jego rodzinie,
 - wspieranie rodziców w rozwiązywaniu problemów wychowawczych,
 - pomoc uczniowi w rozwiązywaniu konfliktów,
 - złagodzenie psychicznych i behawioralnych objawów skrzywdzenia,
 - złagodzenie stresu, lęku małoletniego,
 - zapewnienie bezpieczeństwa (np. socjalnego, psychicznego, prawnego),
 - wzmacnianie poczucia własnej wartości ucznia,
 - kształcenie umiejętności radzenia sobie z brakiem akceptacji społecznej, izolowaniem, z trudnymi sytuacjami w środowisku rodzinnym i społecznym, w szczególności szkolnym.
- e. Identyfikacja zasobów wewnętrznych Szkoły oraz źródeł zewnętrznych wsparcia ucznia.
- Zasoby wewnętrzne Szkoły:* dyrektor, zespół wychowawczy, zespół interwencyjny, specjaliści zatrudnieni w Szkole (psycholog, pedagog, pedagog specjalny, psycholog sportu, nauczyciele – specjaliści z obszaru pedagogiki specjalnej, logopeda); trenerzy, rodzice/opiekunowie prawni dziecka.
- Źródła zewnętrzne wsparcia dziecka* krzywdzonego: sąd rodzinny, kurator sądowy, policja, Poradnia psychologiczno-pedagogiczna, placówki doskonalenia nauczycieli, służba zdrowia, Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej, organizacje pozarządowe działające na rzecz ochrony dzieci przed krzywdzeniem.
- f. Ustalenie zakresu współdziałania Szkoły z podmiotami zewnętrznymi na rzecz wsparcia dziecka.

Pracownicy szkoły działają na rzecz wsparcia dziecka zgodnie z zakresem swoich obowiązków i uprawnień, współpracując z rodzicami/opiekunami.

- g. Ustalenie harmonogramu działań w ramach wsparcia udzielanego uczniowi.
- h. Ustalenie zakresu, wymiaru godzin, okresu wsparcia:
 - zakres wsparcia wynika ze zdiagnozowanych w różnych obszarach indywidualnych potrzeb rozwojowych, edukacyjnych oraz psychofizycznych ucznia,
 - wymiar godzin i okres, w jakim będzie udzielane wsparcie zależy od doświadczanych przez ucznia skutków krzywdy oraz zaobserwowanych efektów wsparcia ucznia w okresie ich monitorowania
- i. Ustalenie form i metod wsparcia krzywdzonego ucznia:
 - formy wsparcia: indywidualna (konsultacje indywidualne; praca indywidualna z dzieckiem, w zależności od rodzaju krzywdy – pomoc prawna, medyczna, socjalna, indywidualne zajęcia terapeutyczne), zespołowa (warsztaty rozwojowe, lekcje wychowawcze, zajęcia grupowe),
 - metody wsparcia: bezpośrednia rozmowa prowadzona przez wychowawcę, pedagoga, psychologa, innego nauczyciela lub pracownika Szkoły, zajęcia socjoterapeutyczne, zajęcia psychologiczno-pedagogiczne, warsztaty rozwojowe, bezpośrednia pomoc prawna i/lub socjalna dziecku i jego rodzinie, pomoc medyczna dziecku, analiza dokumentacji związanej z sytuacją ucznia, obserwacja ucznia.
- j. Ocena efektywności udzielanego wsparcia.
 - Ocena efektów wsparcia: ocena adekwatności udzielonego wsparcia do zdiagnozowanych potrzeb dziecka.
 - Zasady i sposób monitorowania efektów wsparcia: raz w roku (VI-VII).
 - Wyniki obserwacji prowadzonej przez nauczycieli i specjalistów, rodziców/opiekunów w czasie lekcji, oferowanych formach wsparcia, wyniki rozmów z uczniem, efekty wsparcia udzielanego przez podmioty zewnętrzne, analiza dostępnej dokumentacji.
- k. Udostępnianie *Standardów ochrony małoletnich*.
Standardy ochrony małoletnich są dostępne w sekretariacie Szkoły oraz na stronie internetowej Szkoły.
- l. Zasady przeglądu i aktualizacji dokumentu *Standardy ochrony małoletnich*.
 - Kadra kierownicza dokonuje oceny stopnia znajomości i poprawności stosowania *Standardów ochrony małoletnich* na bieżąco, w ramach sprawowanego nadzoru pedagogicznego.
 - W przypadku zmian prawa wymagającego ich wdrożenia w dokumencie, nowelizacje są wprowadzane na tych samych zasadach, które obowiązywały

- przy wdrożeniu dokumentu do obrotu prawnego w Szkole.
- W celu oceny funkcjonalności i przydatności dokumentu w Szkole prowadzone są ewaluacje typu in-term oraz ex-post.
 - Ewaluację przeprowadza powołany przez dyrektora zespół ewaluacyjny, który dokonuje analizy dokumentu na podstawie wywiadów z rodzicami i nauczycielami, sondażu z użyciem ankiety anonimowej, dyskusji grupowej w zespołach nauczycielskich itp.
 - Raport z ewaluacji wraz z wnioskami i rekomendacjami zespołu ewaluacyjnego przedstawiany jest Radzie Pedagogicznej oraz Radzie Wspomagającej we wrześniu.

Data zatwierdzenia: **21 lutego 2024 r.**

ZAŁĄCZNIKI DO PROCEDURY

1. Wzór Karty zgłoszenia krzywdzenia dziecka – *Załącznik nr 1.*
2. Wzór Oświadczenia o poufności informacji powziętych w procesie postępowania w sprawie krzywdzenia ucznia – *Załącznik nr 2.*
3. Arkusz diagnostyczny oceny ryzyka stosowania przemocy – *Załącznik nr 3.*
4. Algorytm postępowania w przypadku podejrzenia przemocy domowej wobec małoletniego (do 9 r. ż./po 9 r. ż.) z przykładowymi kwestionariuszami oceny ryzyka występowania przemocy w rodzinie dziecka – *Załącznik nr 4.*
5. Kwestionariusz diagnostyczny do oszacowania zaniedbania ucznia – *Załącznik nr 5.*
6. Wzór formularza *Niebieskie Karty A* – *Załącznik nr 6.*
7. Wzór formularza *Niebieskie Karty B* – *Załącznik nr 7.*
8. Wzór ankiety monitorującej Standardy ochrony małoletnich – *Załącznik nr 8.*
9. Wzór Karty interwencji – *Załącznik nr 9.*
10. Wzór oświadczenia o niekaralności i zobowiązaniu do przestrzegania zasad ochrony małoletnich – *Załącznik nr 10.*
11. Wzór oświadczenia pracownika o zapoznaniu się ze Standardami – *Załącznik nr 11.*
12. Wzór karty monitorującej przeszkolenie pracowników – *Załącznik nr 12.*
13. Rejestr spraw – *Załącznik nr 13.*